



*Департамент аграрної політики, продовольства та земельних відносин  
Одеської обласної державної адміністрації*

# **Сценарій розвитку ринку азотних добрив під забезпечення врожаю 2022 року**

**Алла Стоянова**

**Директор Департаменту аграрної політики продовольства та земельних відносин**





**1** Аміачна селітра, карбамід, сульфат амонію, ВАС: виробництво, експорт, поставки на внутрішній ринок, поставки імпортової продукції та структура постачальників

**2** Макрофактори

**3** Скорегований загальний прогноз розвитку азотного сектору у весняний сезон

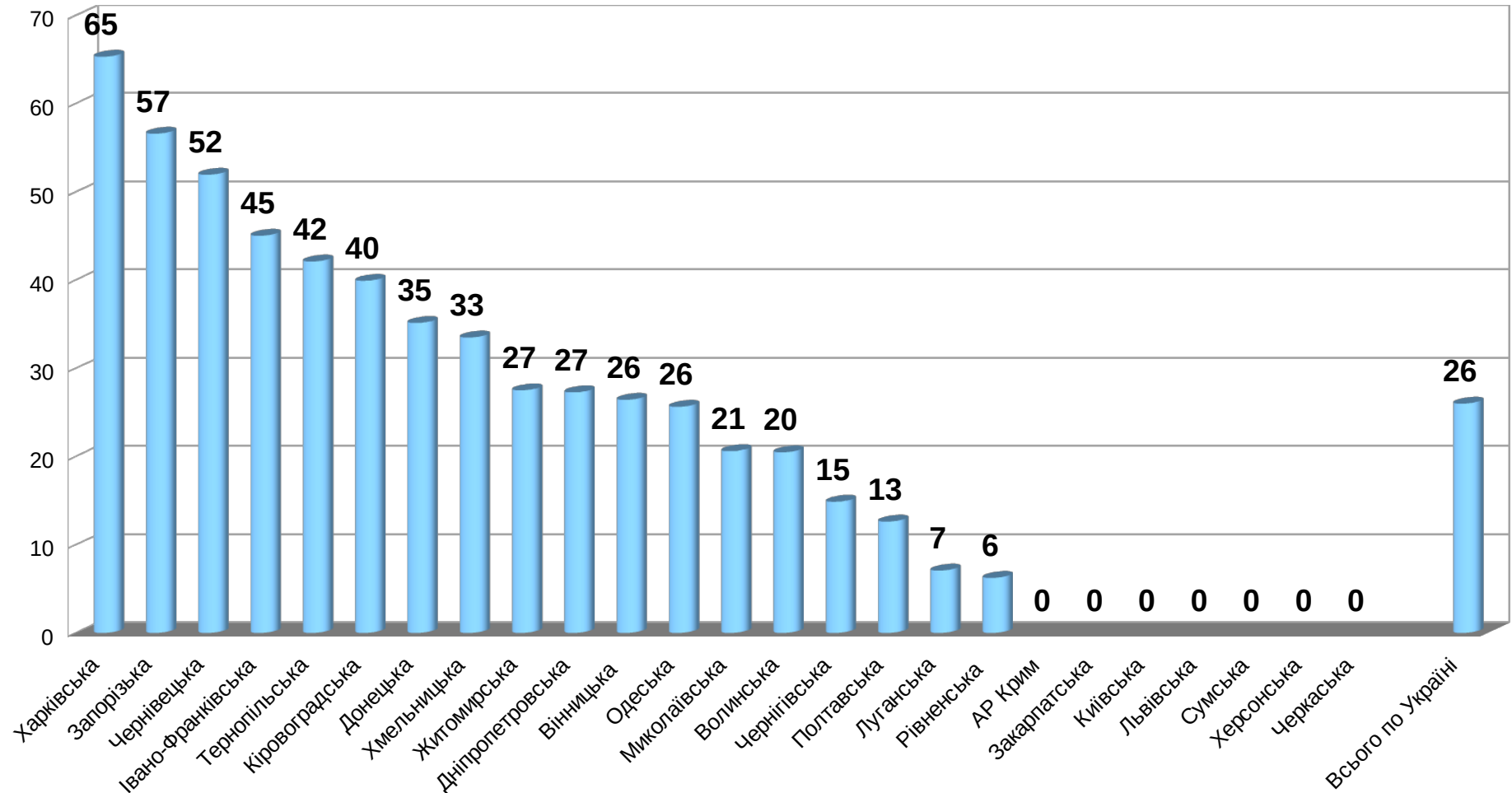
**4** Маркери ринку невідомої сили

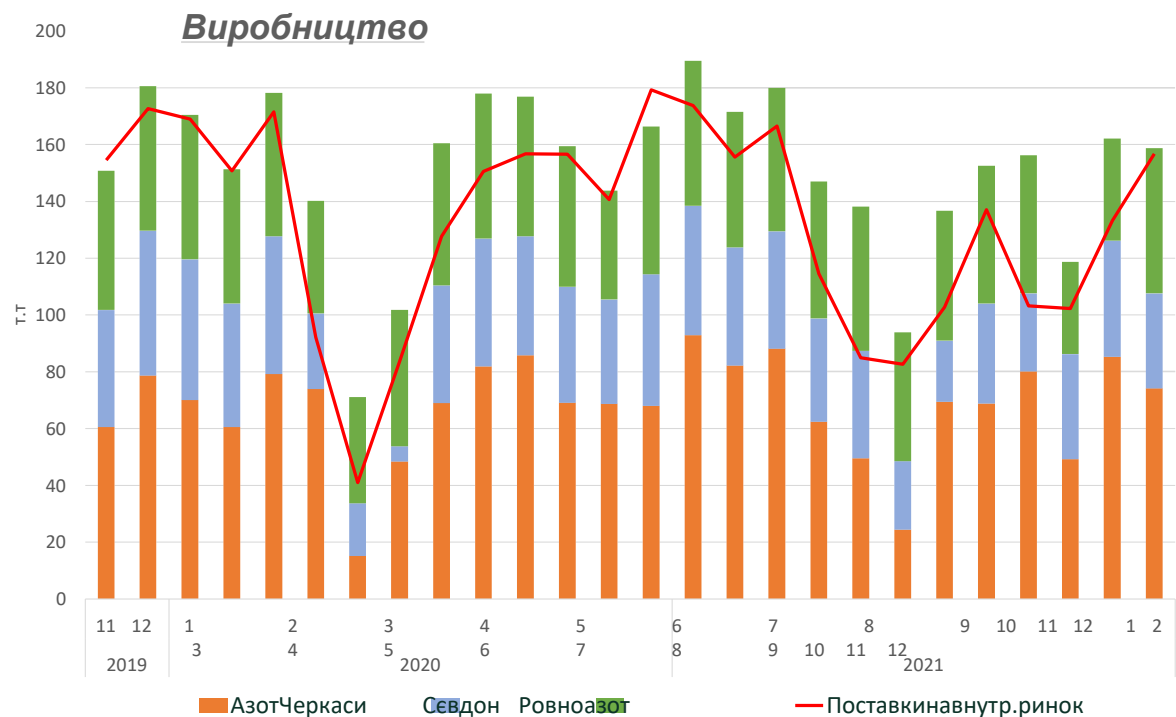
**Орієнтовна вартість мінеральних добрив  
на внутрішньому ринку України  
станом на 3 лютого 2022 року**

| Назва добрив                     | Вміст елемента живлення, % | Вид пакування  | Ціна, гривень за 1 тонну |       |
|----------------------------------|----------------------------|----------------|--------------------------|-------|
|                                  |                            |                | min                      | max   |
| Аміачна селітра                  | N 34,4                     | Біг-бег, мішок | 26000                    | 28000 |
| Вапняково-аміачна селітра        | NCa 27:16                  | Біг-бег, мішок | 22500                    | 24000 |
| Карбамід                         | N 46                       | Біг-бег, мішок | 29000                    | 32000 |
| КАС 32                           | N 32                       | Налив          | 25000                    | 28500 |
| Сульфат амонію (гранульований)   | NS 21:24                   | Біг-бег, мішок | 19500                    | 22000 |
| Діамонійфосфат                   | NP 18:46                   | Біг-бег, мішок | 30000                    | 32000 |
| Нітроамофоска                    | NPK 16:16:16               | Біг-бег, мішок | 21500                    | 23000 |
| * Орієнтовні ціни є довідковими. |                            |                |                          |       |

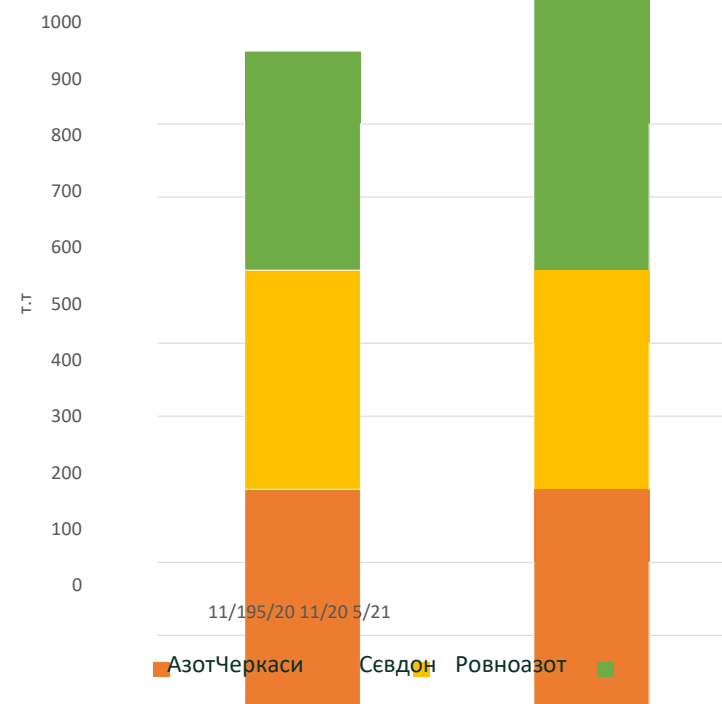
\* Інформація формується на основі відкритих даних джерел мережі інтернет, месенджерів, прайсів компаній.

### Забезпеченість сільськогосподарських підприємств мінеральними добривами для проведення весняно-літніх польових робіт





**Поставки на внутрішній ринок**



**Частка аміачної селітри у структурі споживання азотних добрив у період весняного сезону складає 38%.**

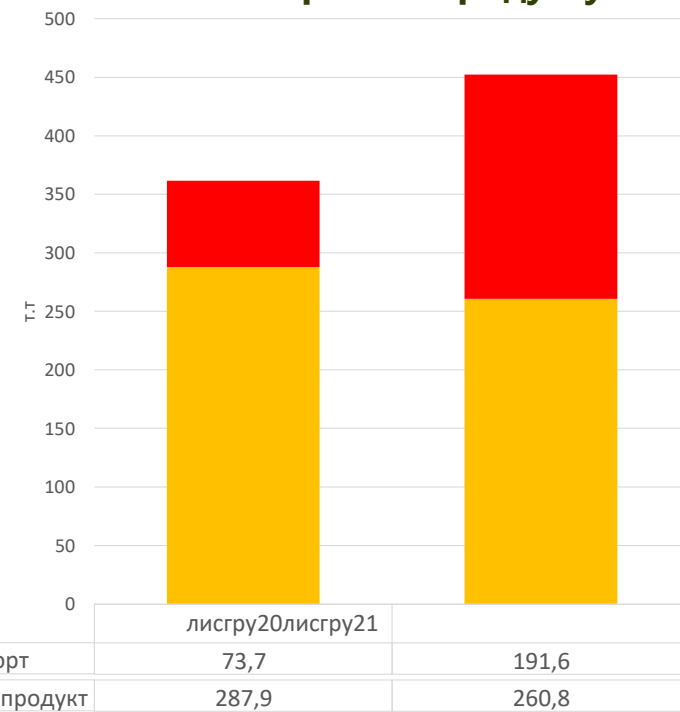
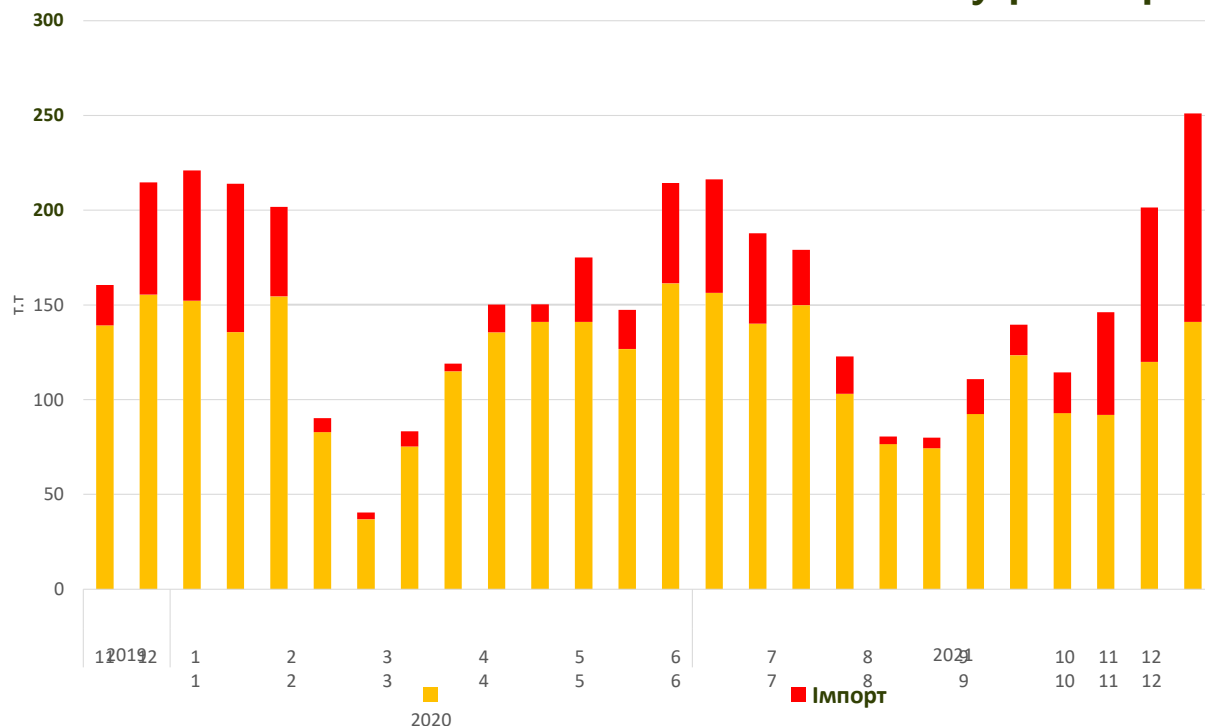
**Виробництво амселітри майже повністю зосереджено на внутрішній ринок. Об'єм експорту у 2021 році склав 44 тис.т, або 2,5% від виробництва. У сезоні 20/21 року об'єм виробництва амселітри зріс на 9% в порівнянні з апп, до 1,13 млн.т, а об'єм поставок амселітри на внутрішній ринок зріс на 7% в порівнянні з апп, до 913 т.т.**

**У листопаді-грудні об'єм випуску аміачної селітри склав 320,8 т.т., що на 3% більше по відношенню до апп. Зазначимо, що після жовтневого спаду, у листопаді-грудні об'єм зріс до рівня попередніх місяців.**

**апп-аналогічний показник попереднього періоду весняний сезон 20-21 року – листопад 20-травень 21**



### Поставки на внутрішній ринок українського та імпортного продукту



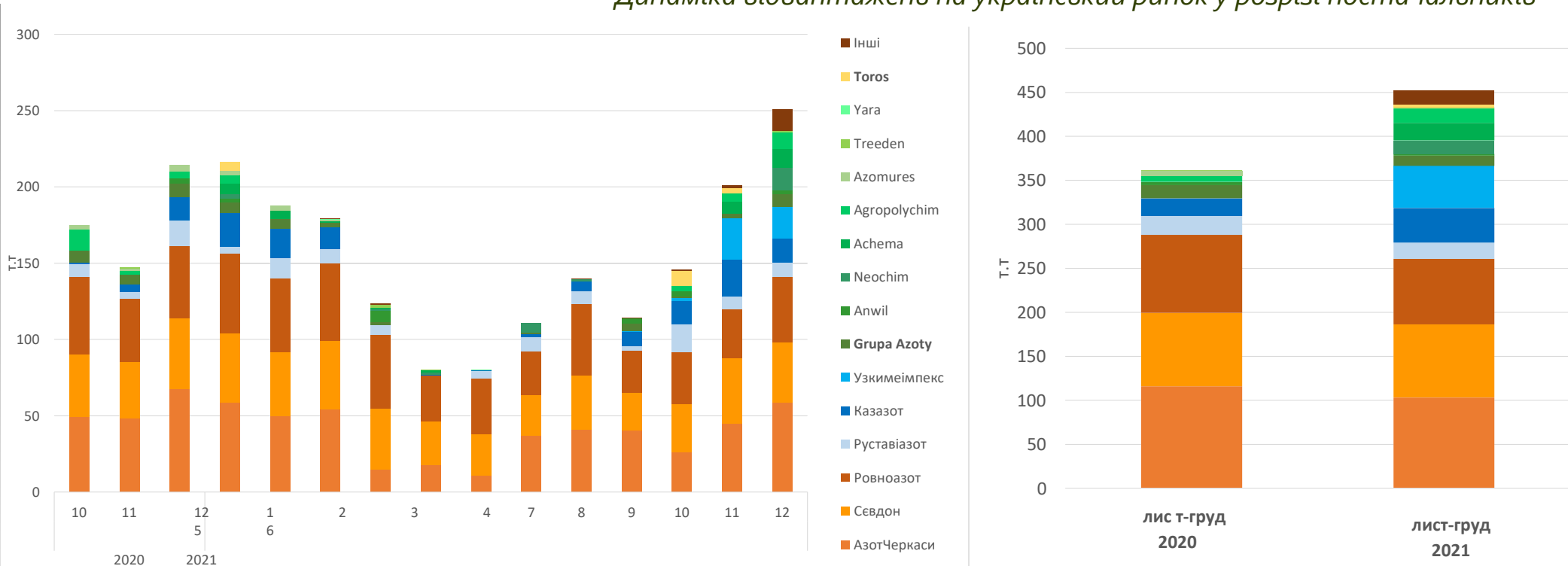
Ємність ринку у сезоні 20 21 року <sup>Укр. продукт</sup> складала 1,15 млн.т, що на 1% перевищує апп.

У листопаді грудні цього року на український ринок було поставлено 452,5 т.т., що на 25% більше відносно апп.

При цьому, об'єм поставок вітчизняного продукту знизився на 9%, а об'єм імпорту зріс у 2,6 рази по відношенню до апп.

апп–аналогічний показник попереднього періоду

Динаміка відвантажень на український ринок у розрізі постачальників



**Залишається суттєвим об'єм поставок з Середньої Азії, а саме Казахстану та Узбекистану (сумарно 87 т.т. у листопаді-грудні 2021 р. проти 20 т.т. у листопаді-грудні 2020 р).**

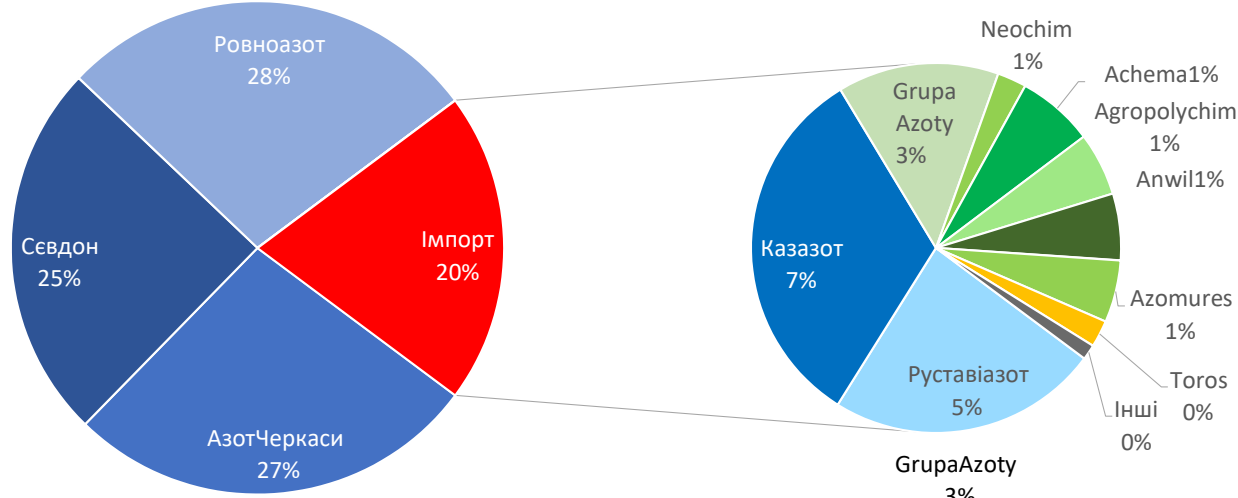
**Не зважаючи на попередні прогнози, об'єм поставок з європейського напрямку у грудні значно зріс. Перш за все, за рахунок болгарських виробників (Agropolychim та Neochim).**

**Значні об'єми були ввезені з Польщі та Литви (66,7 т.т. проти 42,7 т.т.).**

**Очікувано, з турецького напрямку у грудні поставок не було.**

*аппп – аналогічний показник попереднього періоду*

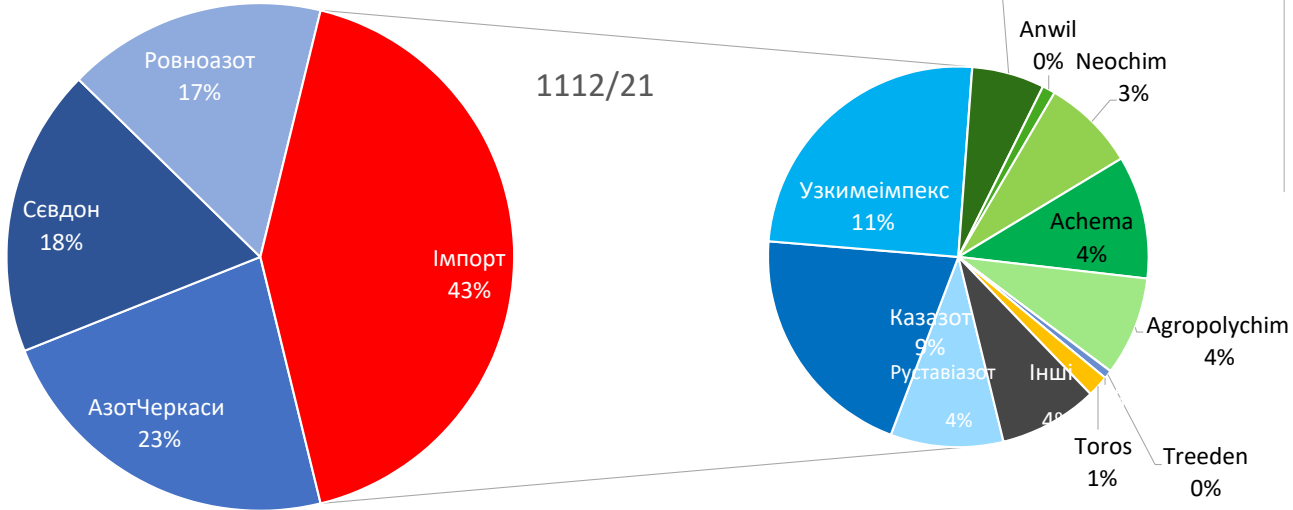
11/205/21



Частка імпорту у ємності ринку в період останнього сезону займала 20%. За підсумками листопада грудня частка імпорту складає 43%.

- Відзначимо, що на початку поточного сезону (лисгру) по відношенню до попереднього:
- ✓ об'єми української продукції знижені (9% в порівнянні з аппп);
  - ✓ об'єми з Середньої Азії залишаються значними (у 2,5 рази в порівнянні з аппп);
  - ✓ об'єми з європейського напрямку зросли (у 2 рази в порівнянні з аппп).

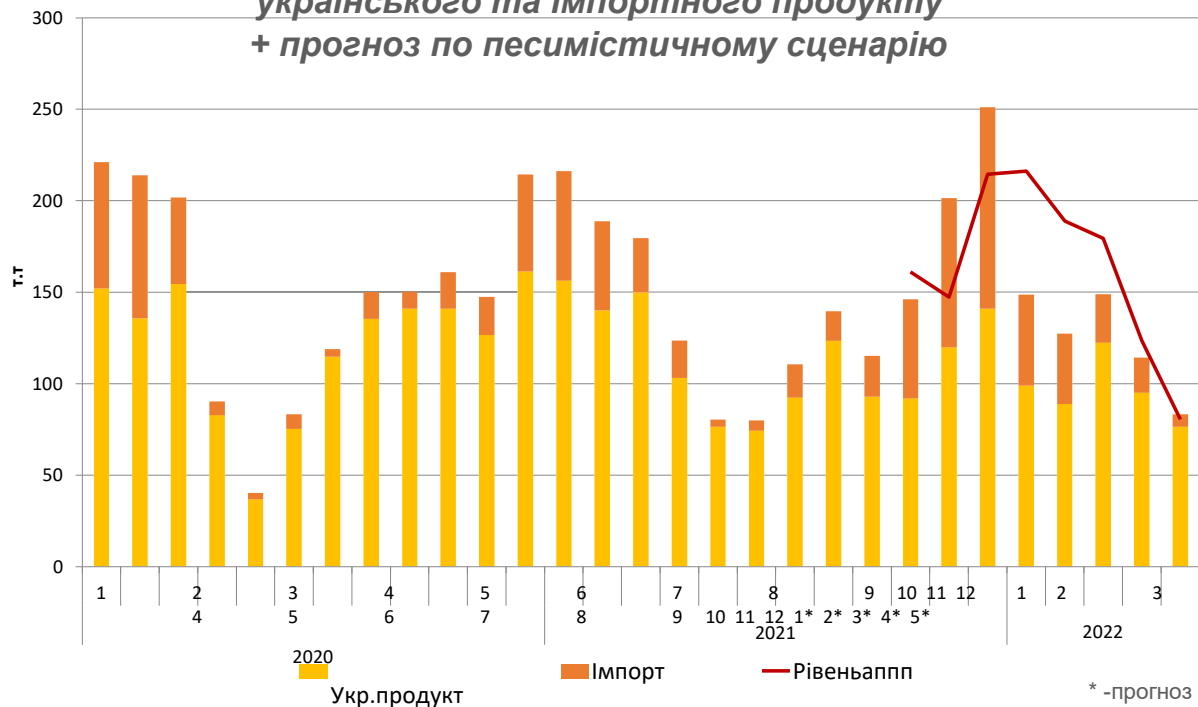
11/12/21



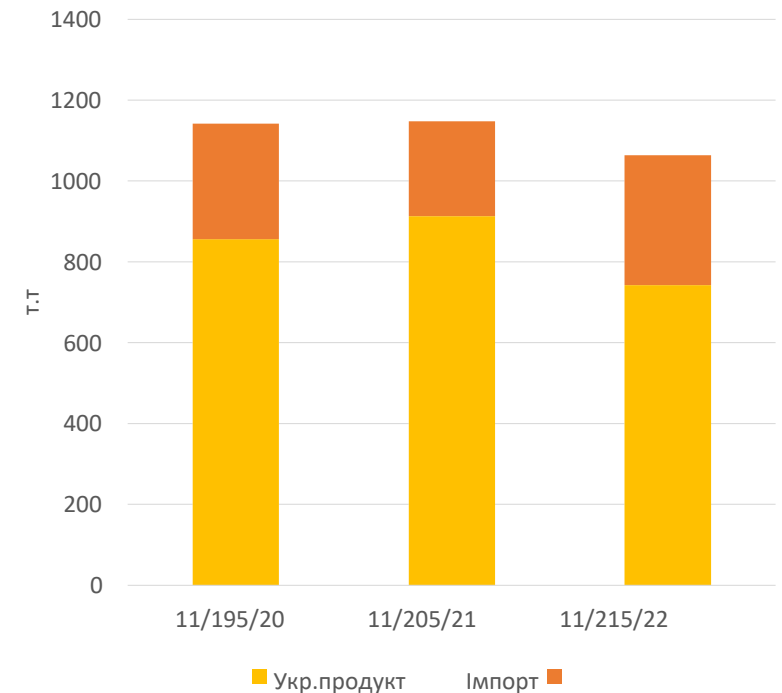
аппп – аналогічний показник попереднього періоду



Динаміка поставок на внутрішній ринок українського та імпортного продукту + прогноз по песимістичному сценарію



Ємність ринку амселітри та прогноз ємності по п.с.

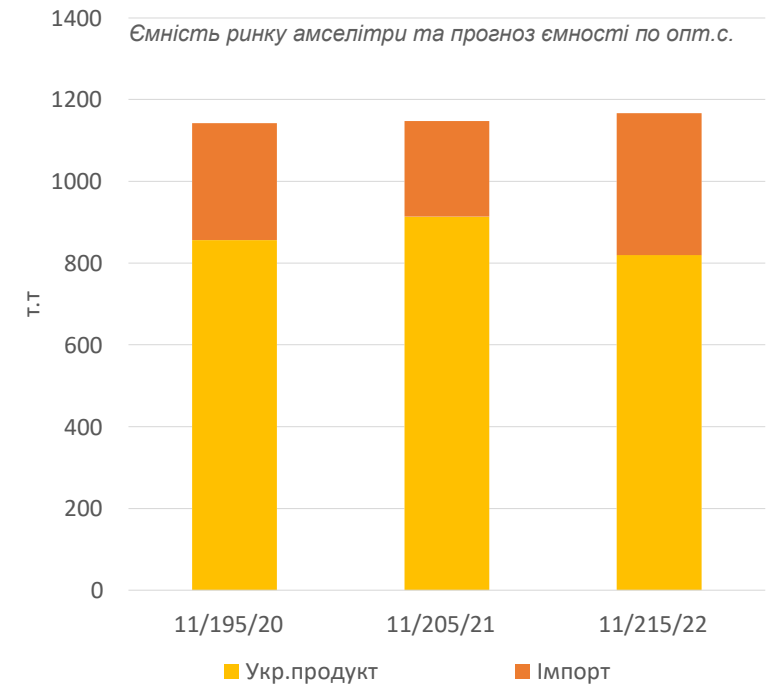
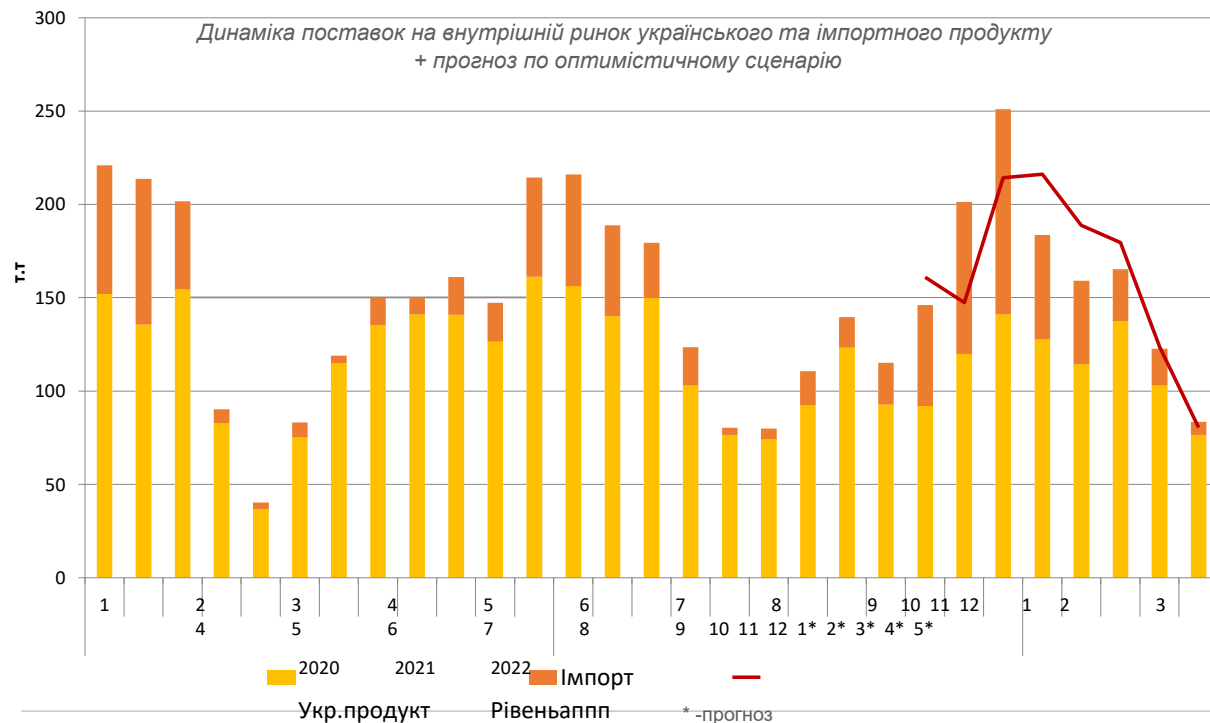


Скорегований прогноз ємності сектору аміачної селітри у наступний сезон за песимістичним сценарієм становитиме 1,06 млн.т, що на 8% менше в порівнянні з аппп.

Згідно прогнозу об'єм поставок української селітри зменшиться на 19%, до 742,7 т.т.

Об'єм імпорту збільшиться на 37%, – до 321,1 т.т.

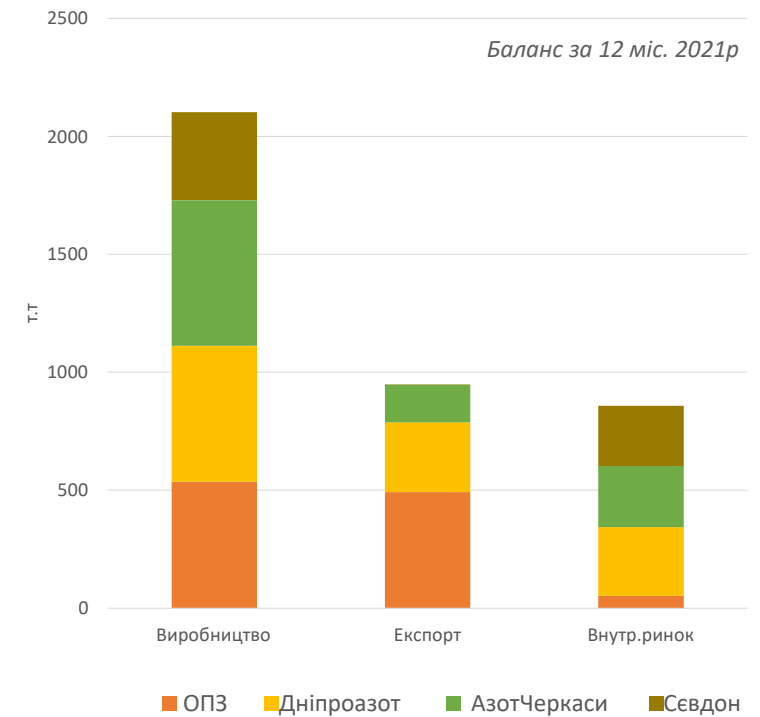
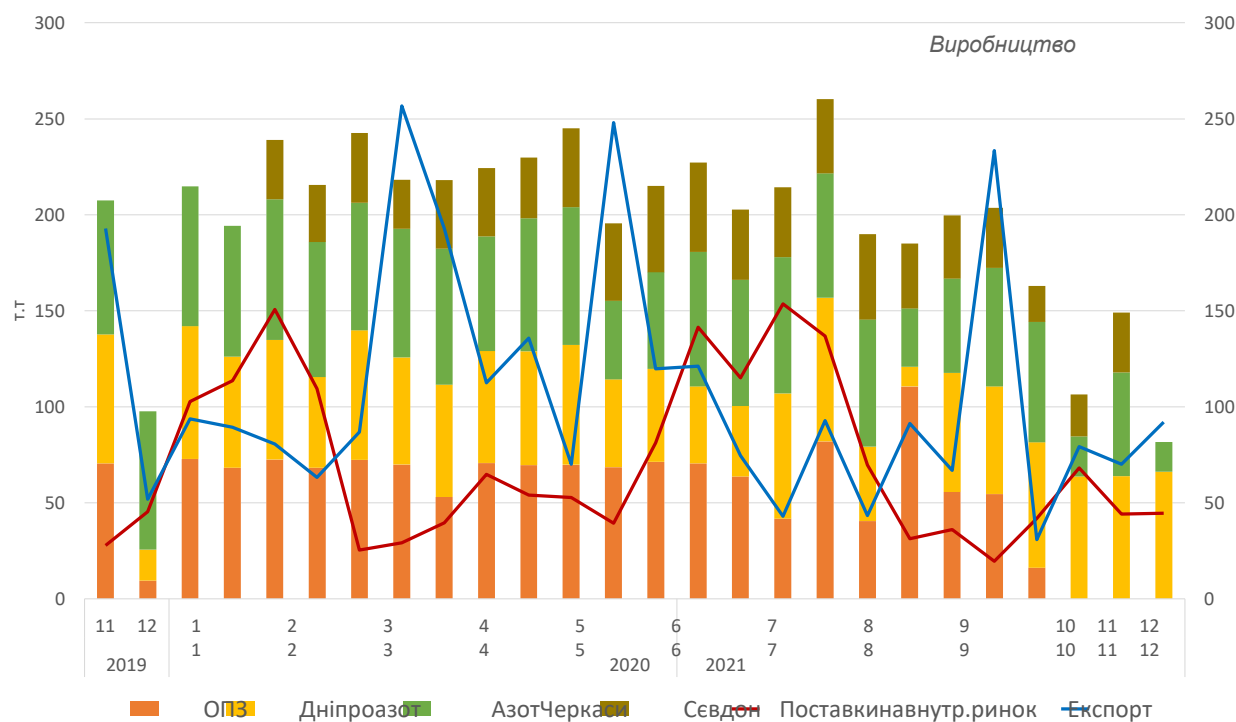
аппп – аналогічний показник попереднього періоду  
наступний сезон – листопад 21-травень 22



Скорегований прогноз ємності сектору аміачної селітри наступний сезон за оптимістичним сценарієм становитиме 1,16 млн. т, що на 1,5% більше від апп.

Згідно прогнозу, об'єм поставок української селітри зменшиться на 10%, до 819,8 т. Об'єм імпорту збільшиться на 48%, до 347,1 т.

апп – аналогічний показник попереднього періоду  
наступний сезон – листопад 21-травень 22



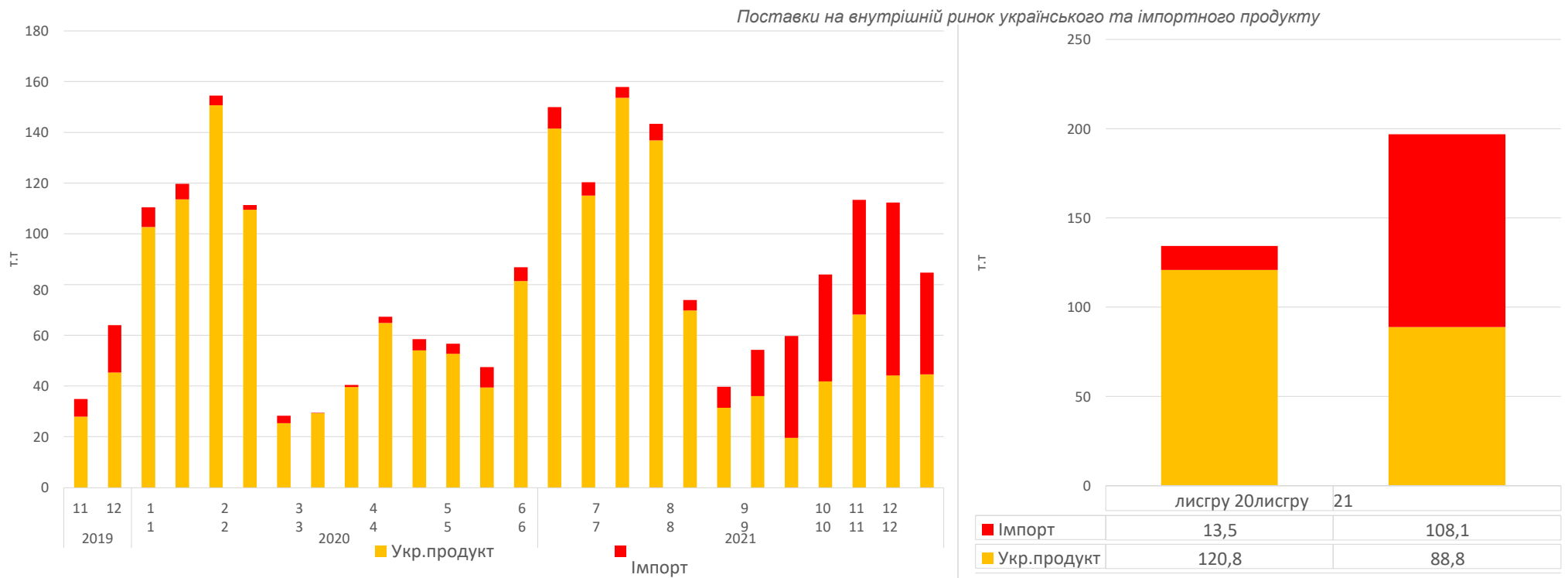
Частка карбаміду у структурі споживання азотних добрив у період весняного сезону складає 26%.

У весняному сезоні 2021 року об'єм виробництва карбаміду зріс на 7% від аппп, до 1,5 млн. т. Частка експорту у загальному об'ємі продаж склала 46%, відповідно частка поставок на внутрішній ринок склала 54%.

Спад за підсумками листопада грудня становив 44% відношення до аппп.

У листопаді грудні загальний об'єм випуску на обох підприємствах «Ostchem» знизився на 43%, до 100 т. т. Дніпроазот збільшив об'єм виробництва на 38%, до 130 т. т. OPZ з кінця вересня припинив виробничі потужності.

аппп – аналогічний показник попереднього періоду  
весняний сезон 20-21 року – листопад 20-травень 21



Ємність ринку у сезоні 20 21 року сягнула 779,8 т.т, що на 25% перевищує аналогічний показник попереднього періоду.

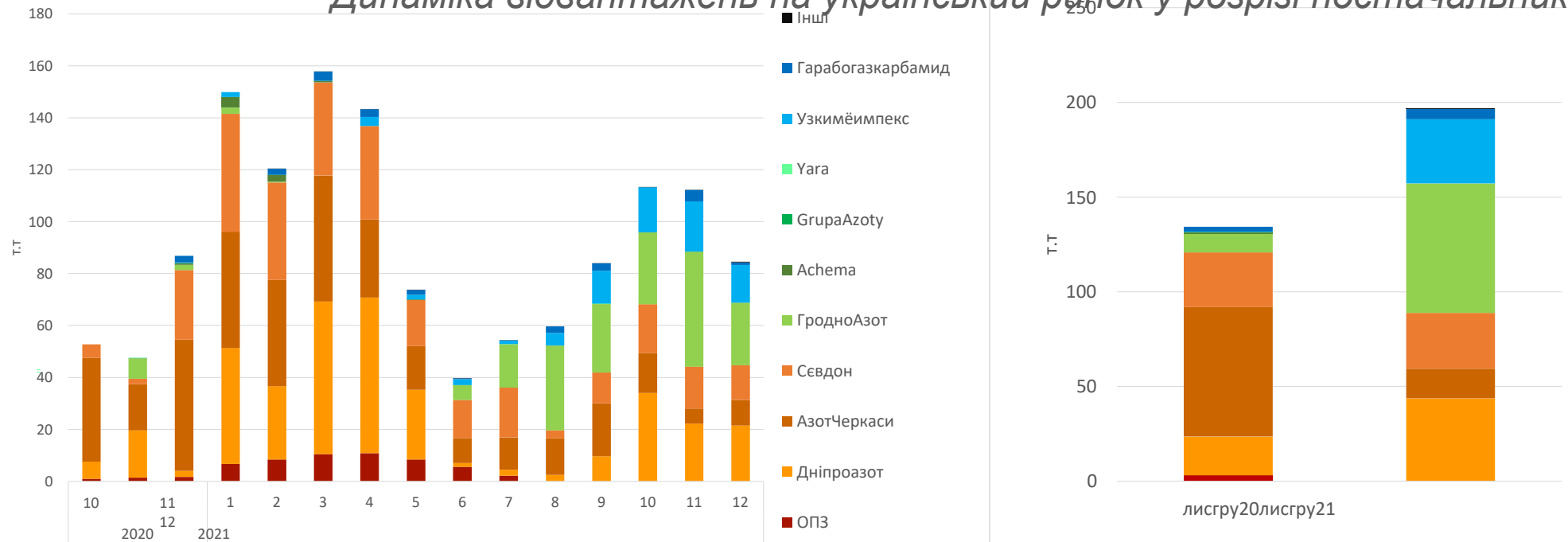
Зліта спостерігається ріст об'єму імпорту, перш за все, зарахунок білоруського продукту.

За підсумками листопада грудня загальний об'єм поставок карбаміду склав 197 т.т., що на 47% більше порівняно до аппп.

Об'єм поставок українського карбаміду знизився на 26%. При цьому, об'єм імпорту збільшився у 8 разів.

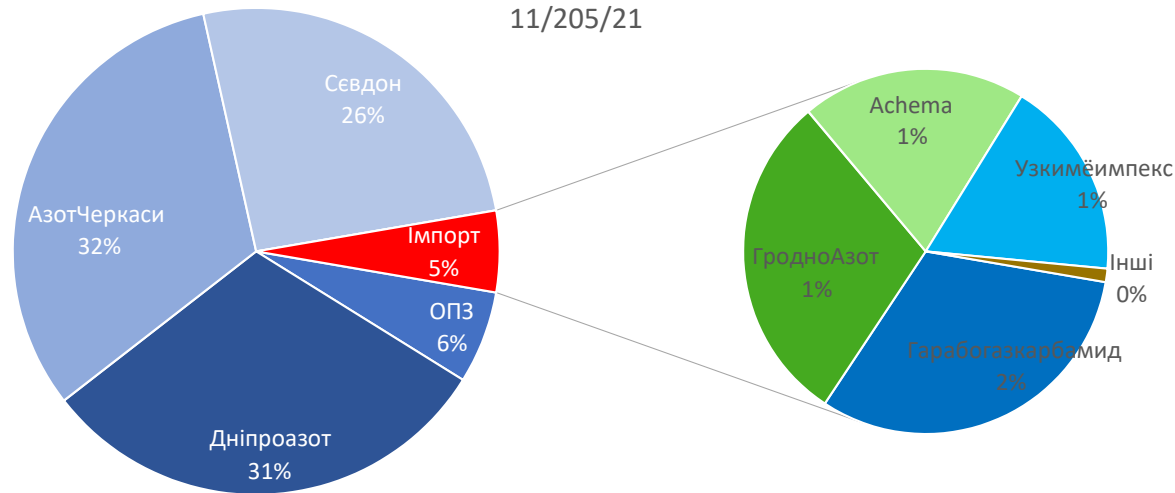
*аппп – аналогічний показник попереднього періоду  
весняний сезон 20-21 року – листопад 20-травень 21*

### Динаміка відвантажень на український ринок у розрізі постачальників

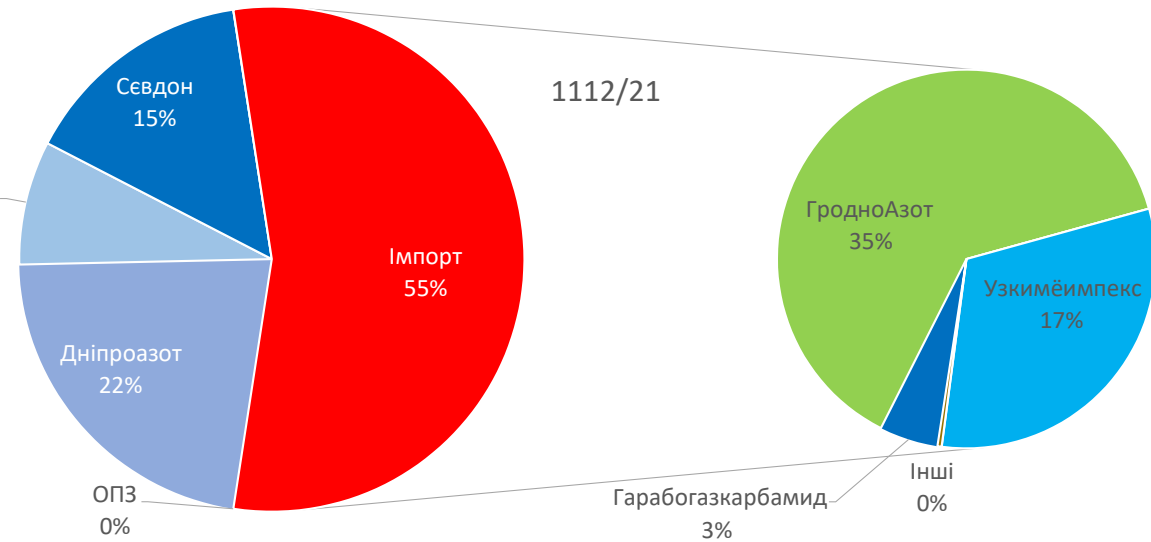


У грудні об'єм поставок українського карбаміду залишився на рівні листопада, але менша на 45% порівняно з груднем 20 року. Об'єм імпорту у грудні знизився на 41% порівняно з листопадом. Потрібно зазначити, що білоруський об'єм знизився до 24,1 т.т. (менша на 45% порівняно з листопадом), а поставки узбекістанського продукту зменшилися до 14,5 т.т. (25%).

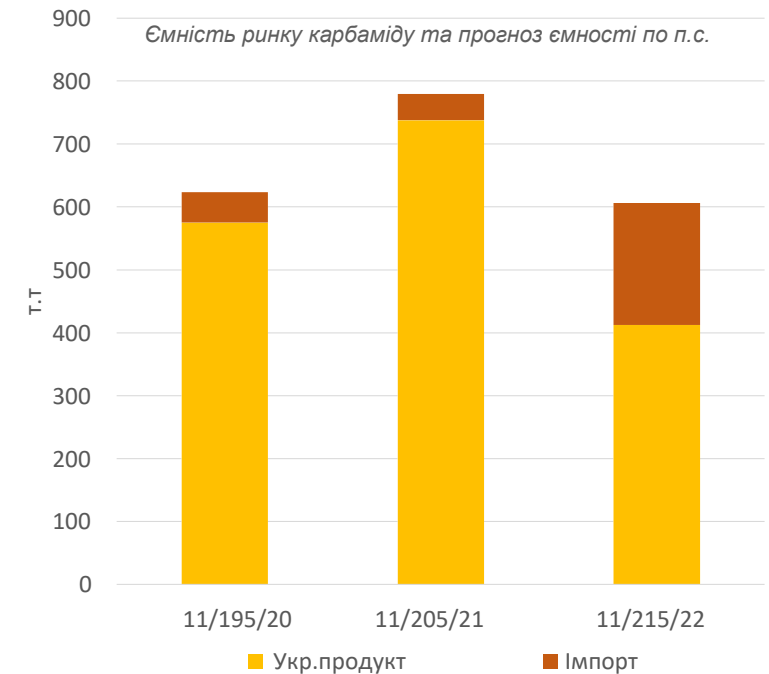
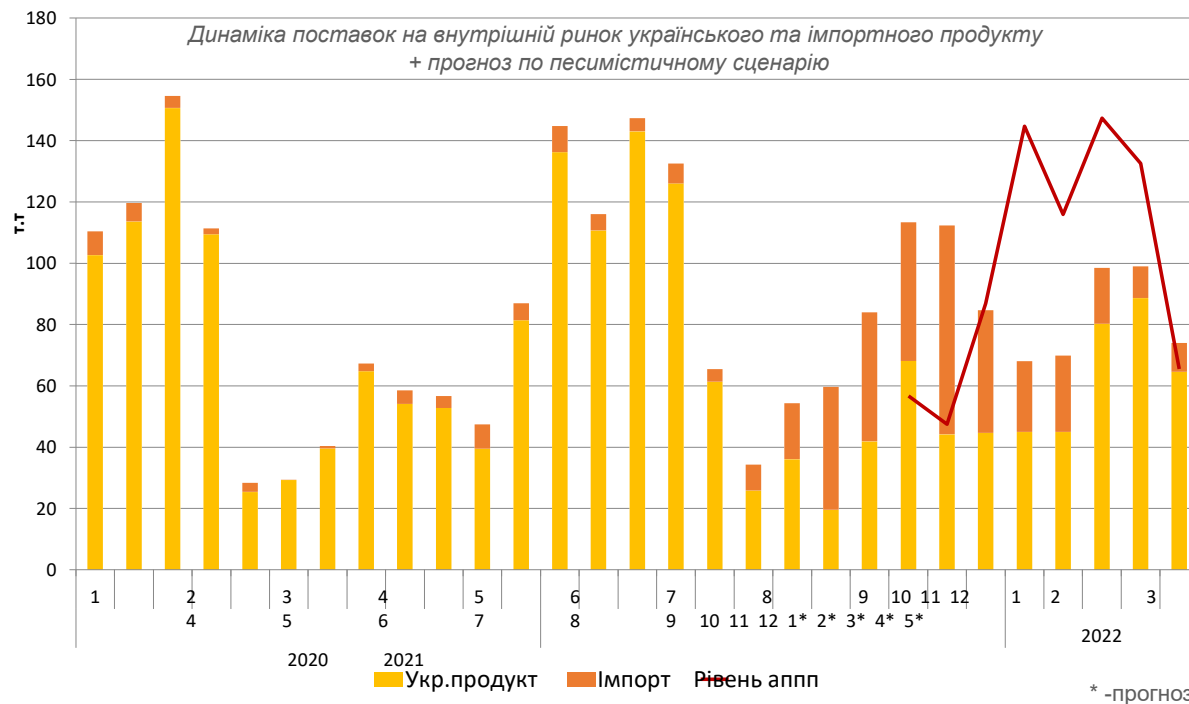
апп – аналогічний показник попереднього періоду



Частка імпорту в період минулого сезону займала 5% (у сезоні 1920 року – 8%).  
Частка імпорту на початку поточного сезону займає 55%.



Відзначимо, що на початку поточного сезону (лисгру) повідношенню до попереднього:  
Білоруський виробник зберігає значні об'єми поставок на український ринок (68,4 т. т. проти 9,8 т. т. за попередній);  
Зберігаються значні об'єми поставок продукції із Середньої Азії, зокрема із Узбекистану та Туркменістану (39,3 т. т. проти 2,8 т. т. за попередній).  
З інших напрямків покищо поставок не спостерігається.

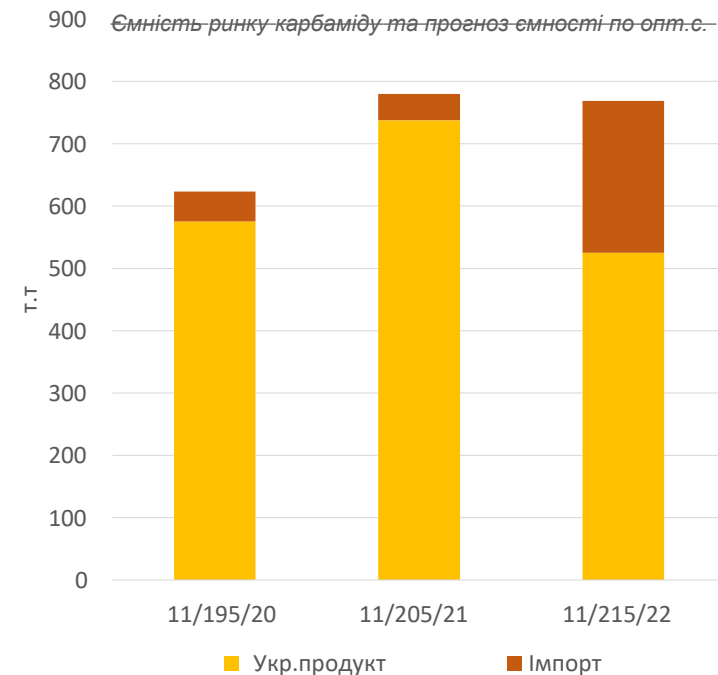
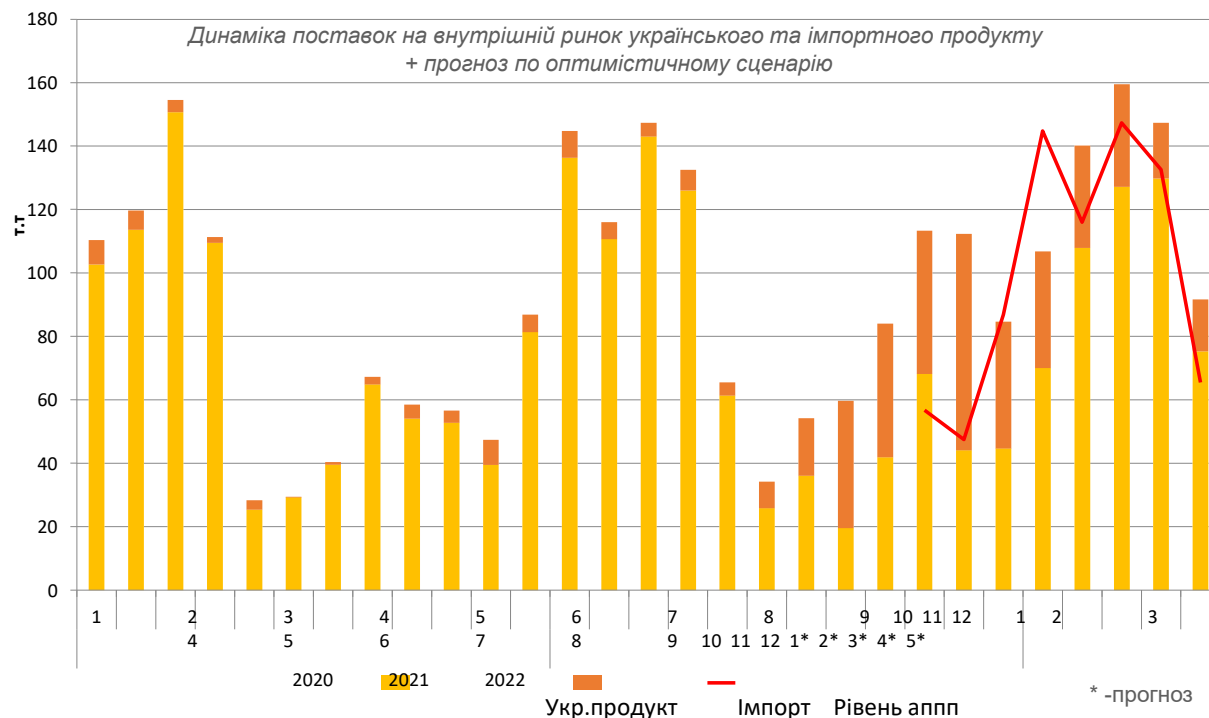


Скорегований прогноз ємності сектору карбаміду у наступний сезон за песимістичним сценарієм становитиме 606,3 т.т., що на 23% менше в порівнянні з апп.

Згідно прогнозу об'єм поставок українського карбаміду зменшиться на 44%, – до 412,4 т.т.

Об'єм імпорту збільшиться у 4,6 рази – до 194 т.т.

апп – аналогічний показник попереднього періоду  
наступний сезон – листопад 21-травень 22



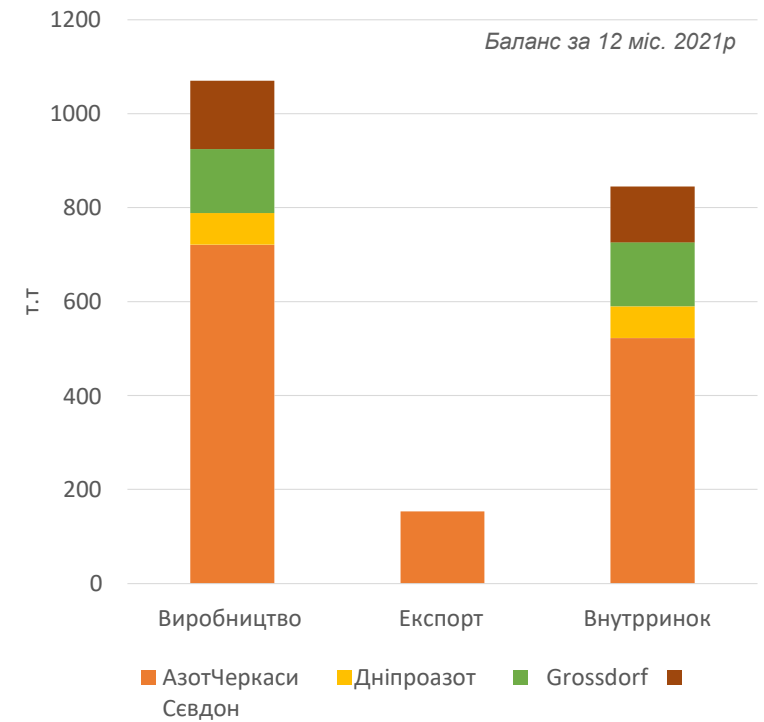
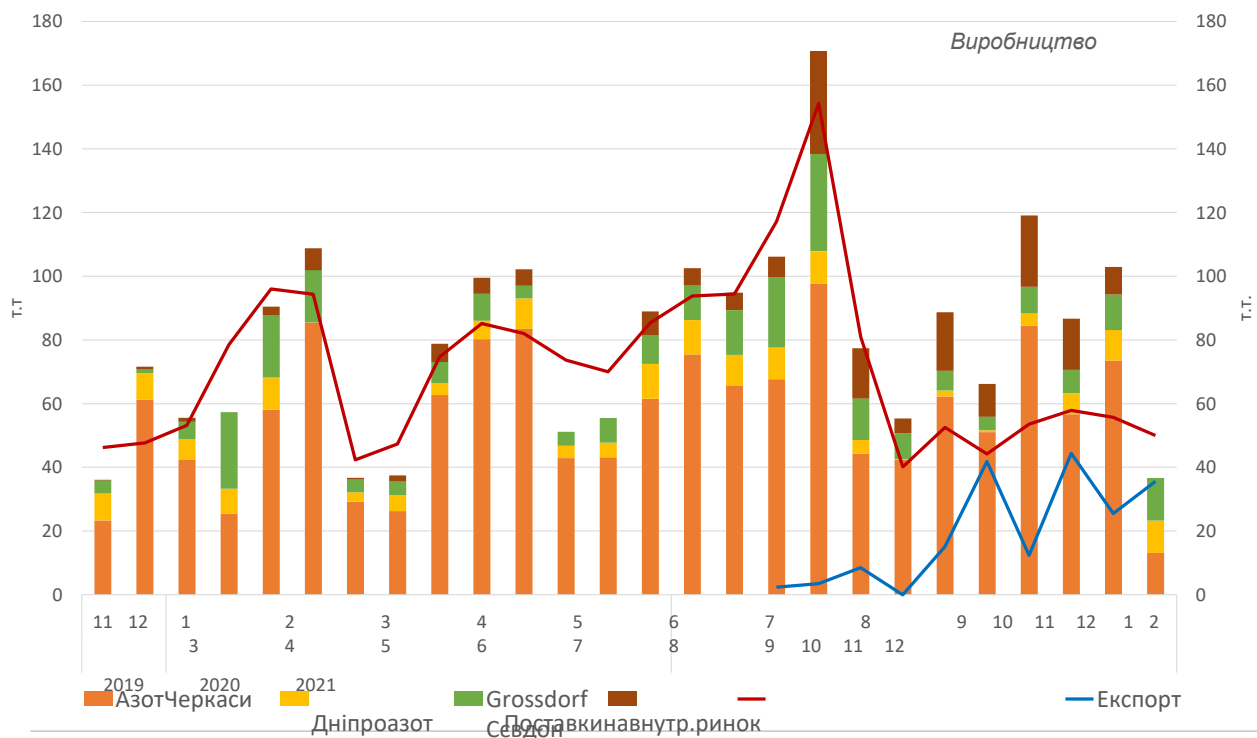
Скорегований прогноз ємності сектору карбаміду у наступний сезон за оптимістичним сценарієм становитиме 768,8 т.т, щона 1,5% менше в порівнянні з аппп.

Згідно прогнозу, об'єм поставок українського карбаміду зменшиться на 29%, – до 525,3 т.т.

Об'єм імпорту збільшиться у 5,8 разів – до 243,5 т.т.

аппп – аналогічний показник попереднього періоду  
наступний сезон – листопад 21-травень 22





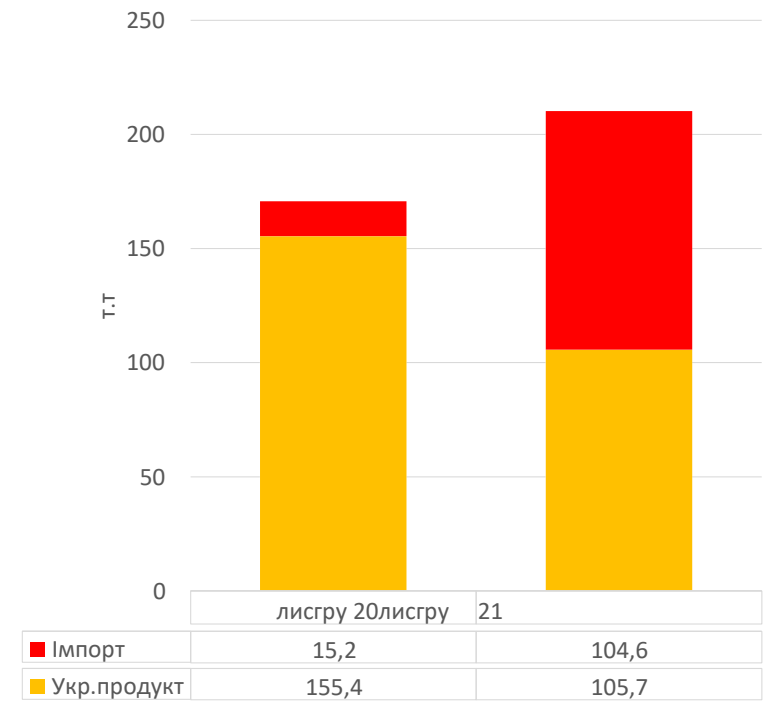
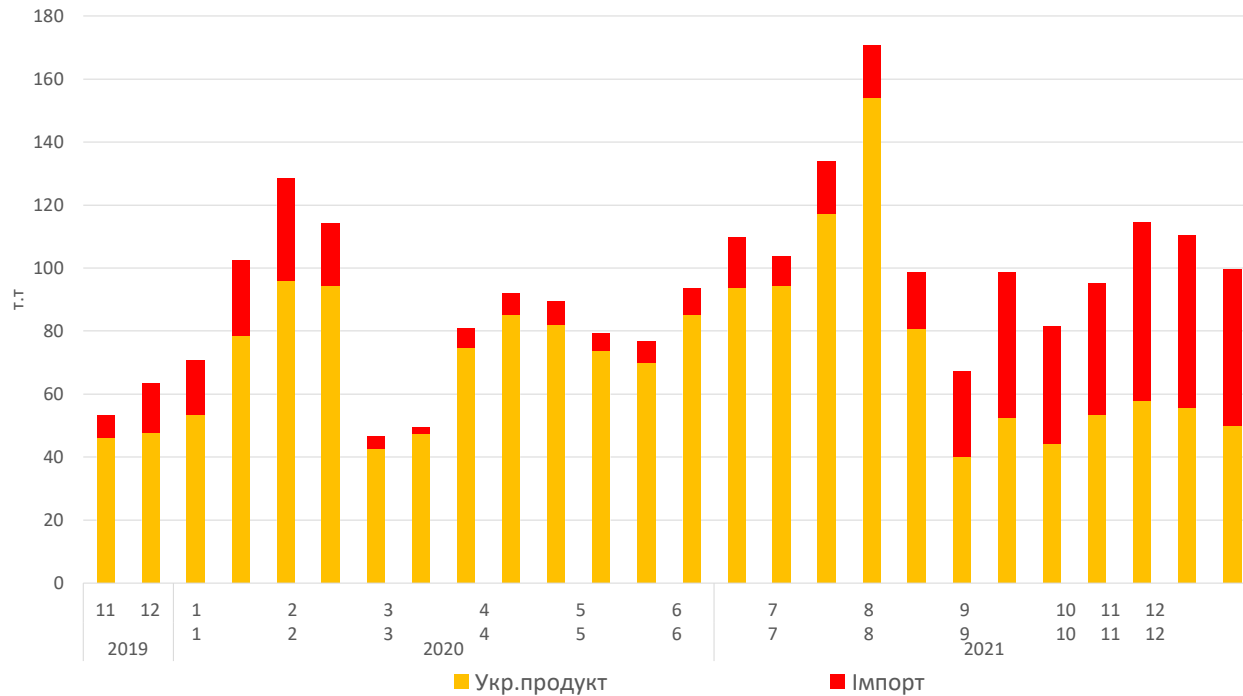
Частка КАС у структурі споживання азотних добрив у період весняного сезону складає 26%.

У весняному сезоні 2021 року об'єм виробництва КАС зріс на 52%, до 96,1 т.т. У 2021 році вітчизняний виробник відновив експорт КАС, щоз березня по грудень сягнув 189,2 т.т.

У листопаді грудні об'єм виробництва склав 139,5 т.т., щона 4% менше, ніж аппп. При цьому об'єм експорту аналогічний період склав 61,1 т.т., або 44% об'єму виробництва.

аппп – аналогічний показник попереднього періоду  
весняний сезон 20-21 року – листопад 20-травень 21

Поставки на внутрішній ринок українського та імпортного продукту

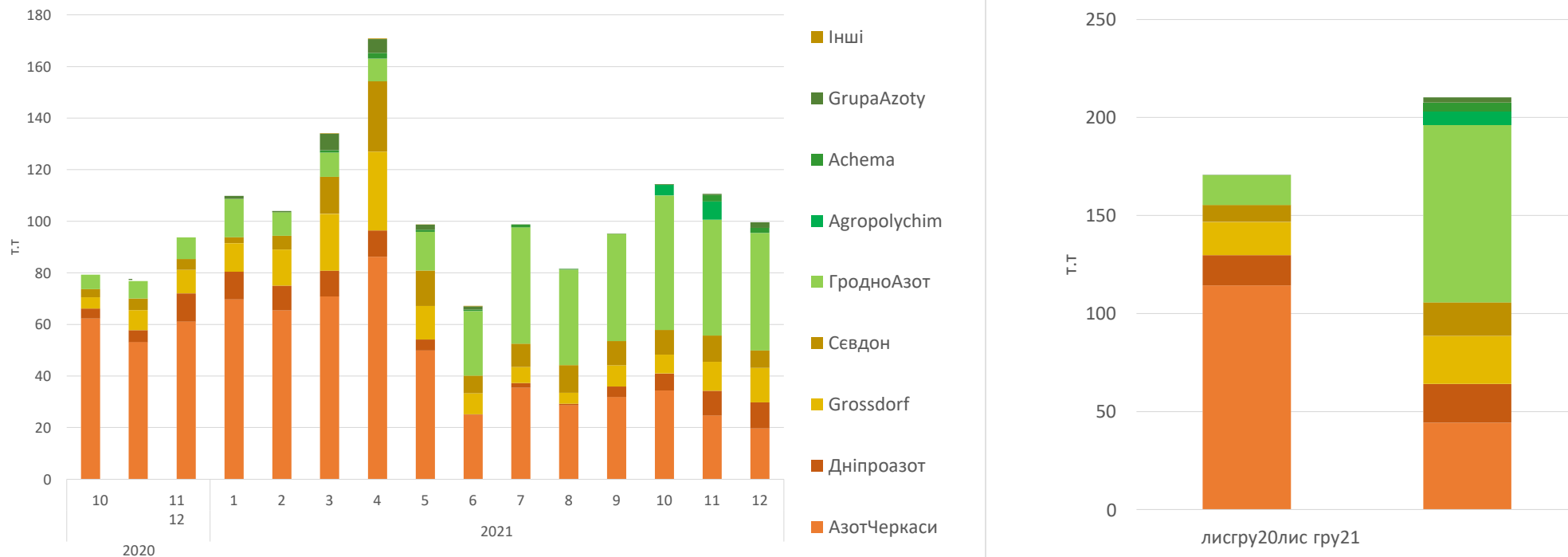


Ємність ринку у сезоні 20 21 року сягнула 788,1 т.т, що на 36% перевищує апп.

У листопаді грудні на ринок було поставлено 210,3 т.т. КАС, що на 23% більше за апп.

апп – аналогічний показник попереднього періоду  
весняний сезон 20-21 року – листопад 20-травень 21

Динаміка відвантажень на український ринок у розрізі постачальників

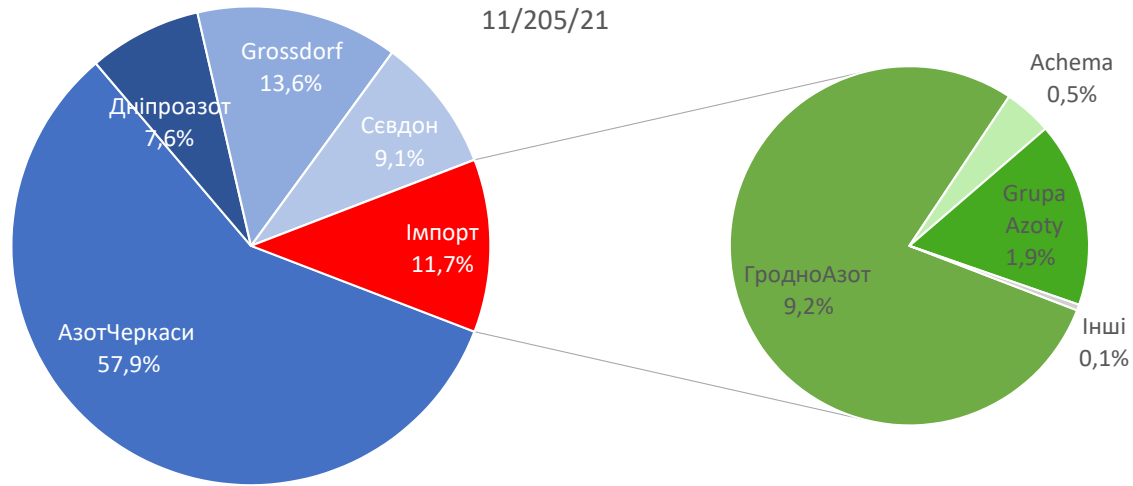


Уцьому році основу імпорту досить швидко зайняв білоруський виробник. За підсумками року частка білоруського продукту на ринку склала 27%.

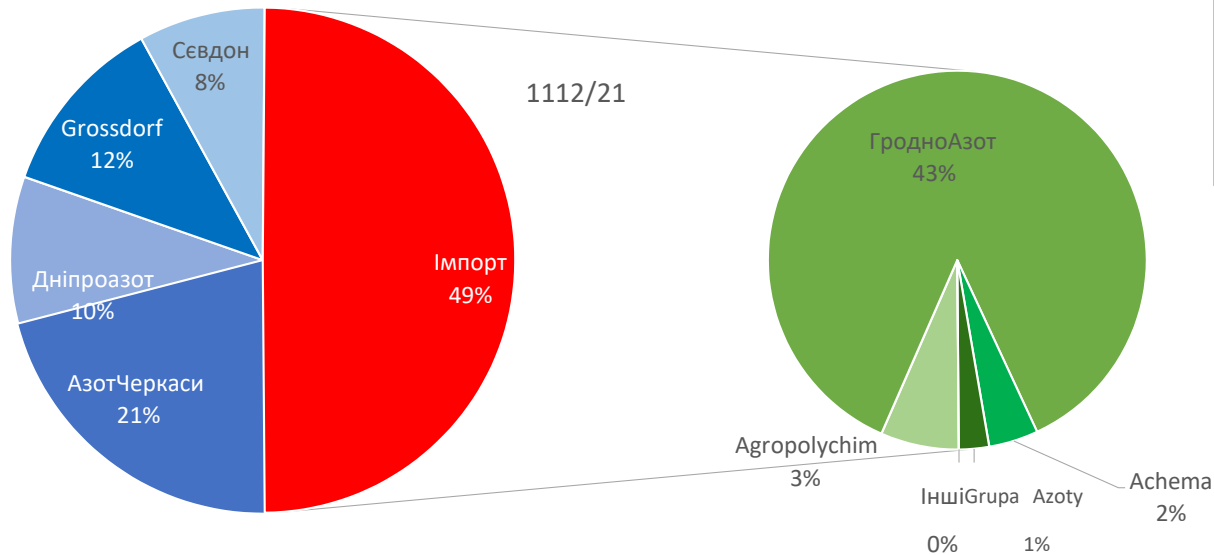
У листопаді грудні об'єм поставок КАС становив 210,2 т.т., що на 23% більше від а.п.п.

Об'єм відвантажень вітчизняного продукту у листопаді грудні зменшився на 32%, – до 113,6 т.т.

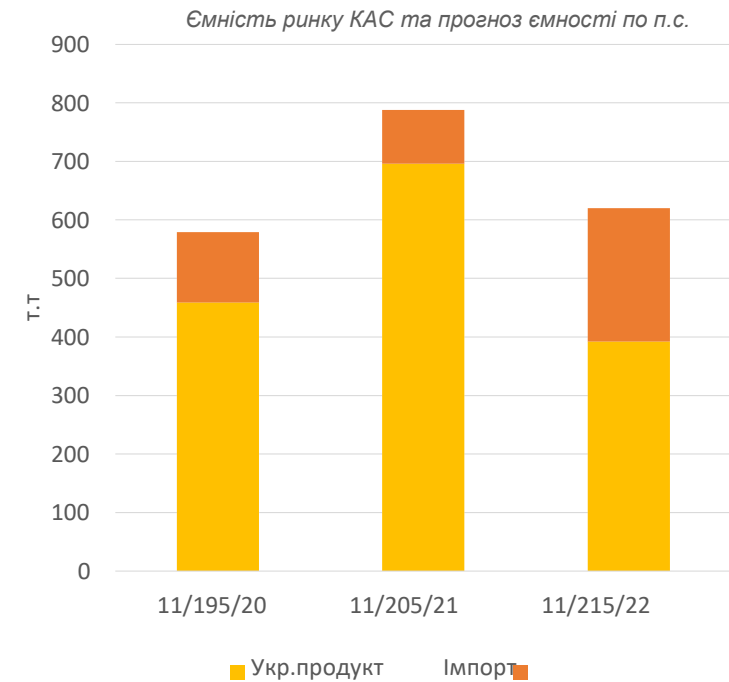
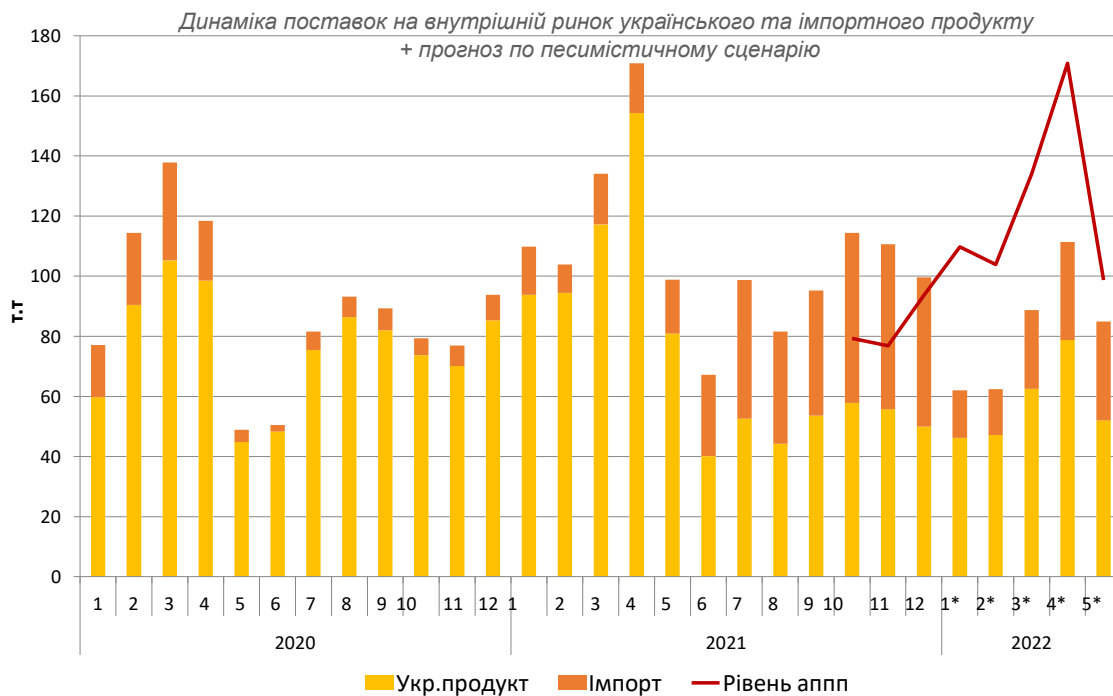
а.п.п. – аналогічний показник попереднього періоду  
весняний сезон 20-21 року – листопад 20-травень 21



Частка імпорту у ємності ринку в період минулого сезону займала 12%.  
На початку поточного сезону частка імпорту займає 49%.



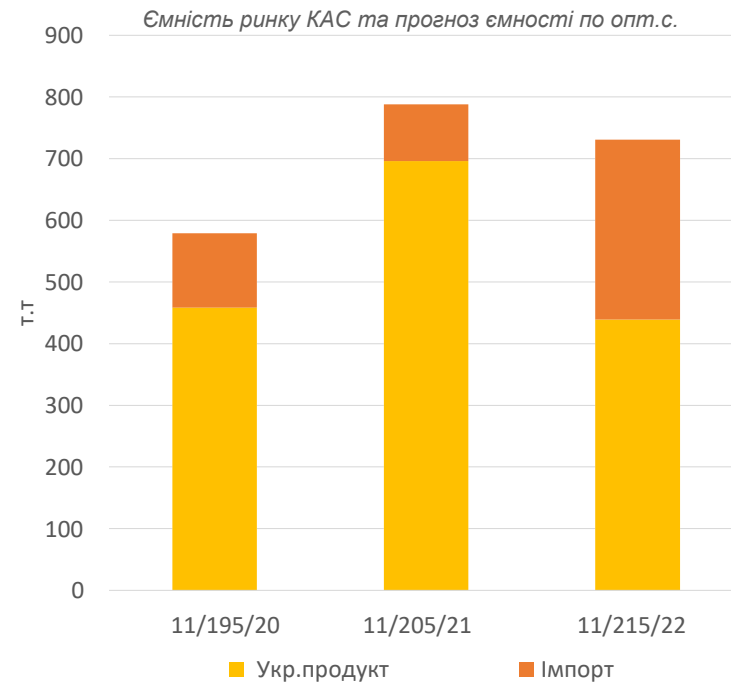
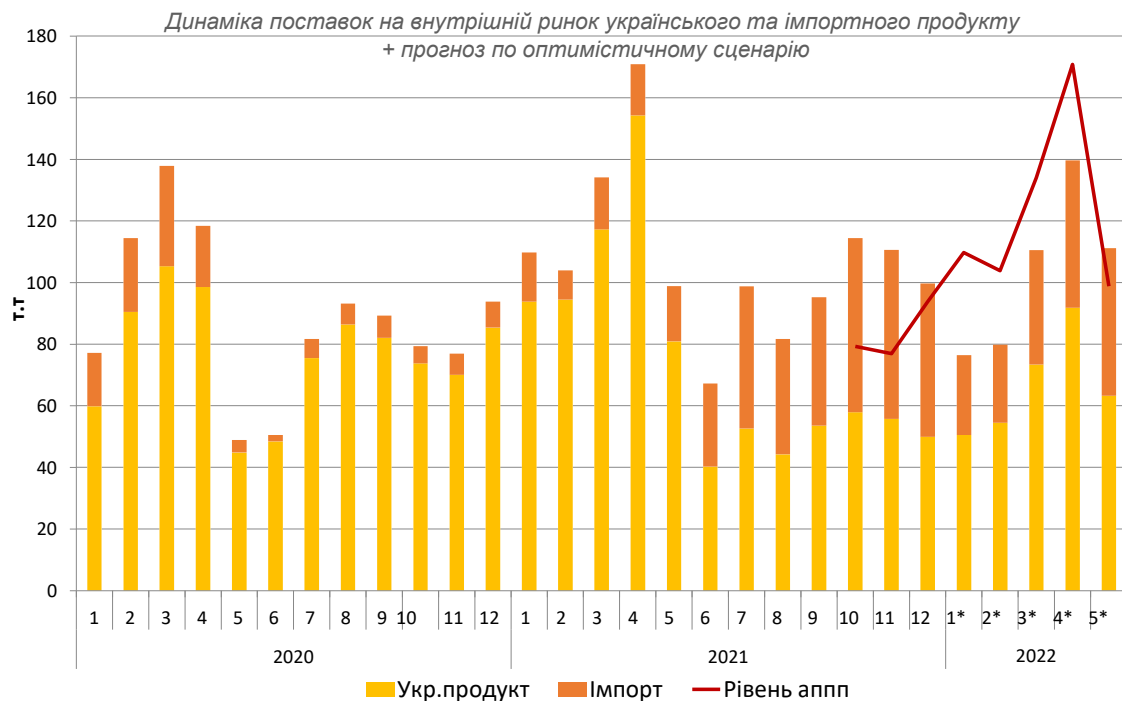
Усічні 2022 року поставки білоруського продукту залишаються. Це дає підстави для збереження основної частки білоруського КАС на українському ринку у поточному сезоні.



Скорегований прогноз ємності сектору КАС на наступний сезон за песимістичним сценарієм становитиме 619,8 т.т, що на 22% менше в порівнянні з апп.

Згідно прогнозу, об'єм поставок українського продукту зменшиться на 44%, – до 392,5 т.т. Об'єм імпорту збільшиться у 2,4 рази – до 227,4 т.т.

апп – аналогічний показник попереднього періоду  
наступний сезон – листопад 21-травень 22



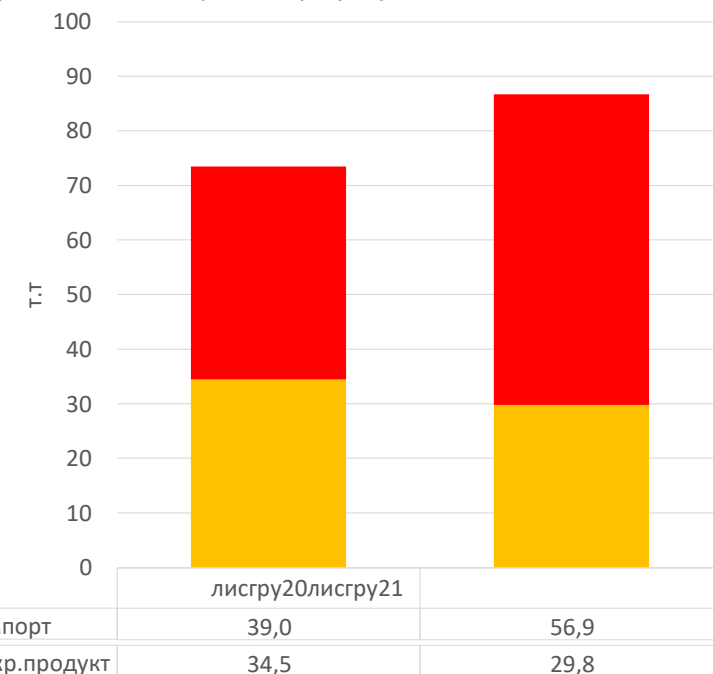
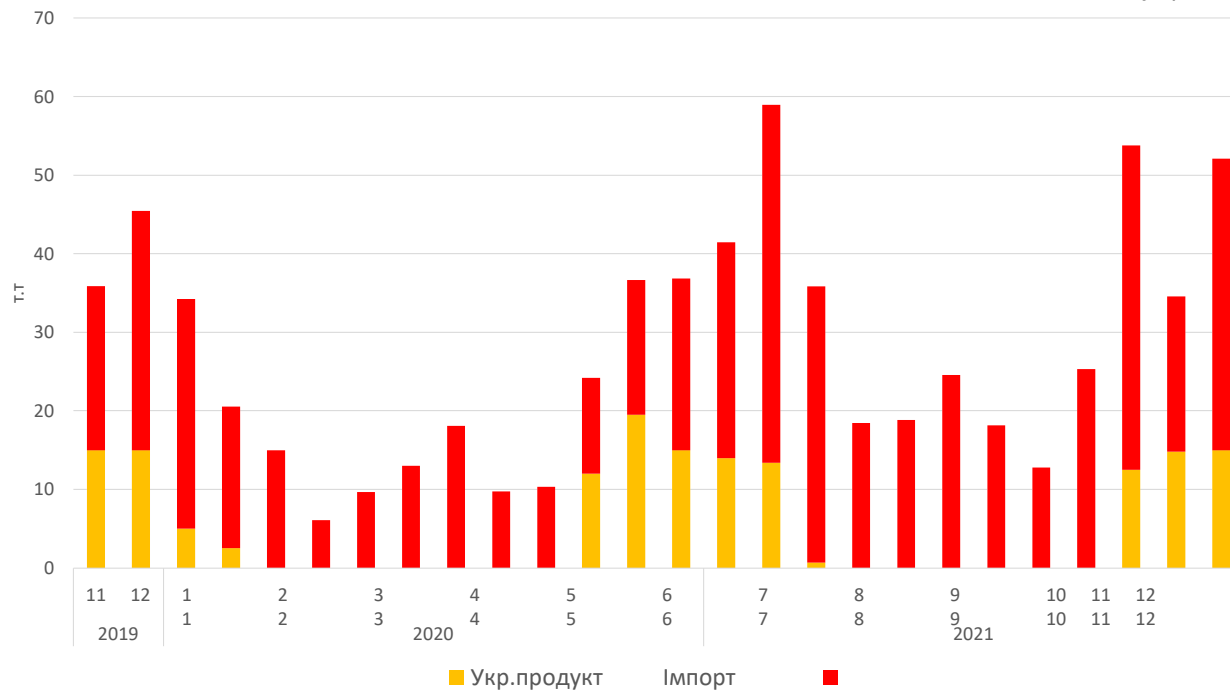
Скорегований прогноз ємності сектору КАС на наступний сезон за оптимістичним сценарієм становитиме 730,8 т.т, що на 7% менше в порівнянні з апп.

Згідно прогнозу об'єм поставок українського КАС зменшиться на 37%, – до 439,1 т.т.

Об'єм імпорту збільшиться у 3,1 рази – до 291,7 т.т.

апп – аналогічний показник попереднього періоду  
наступний сезон – листопад 21-травень 22

Поставки на внутрішній ринок українського та імпортного продукту



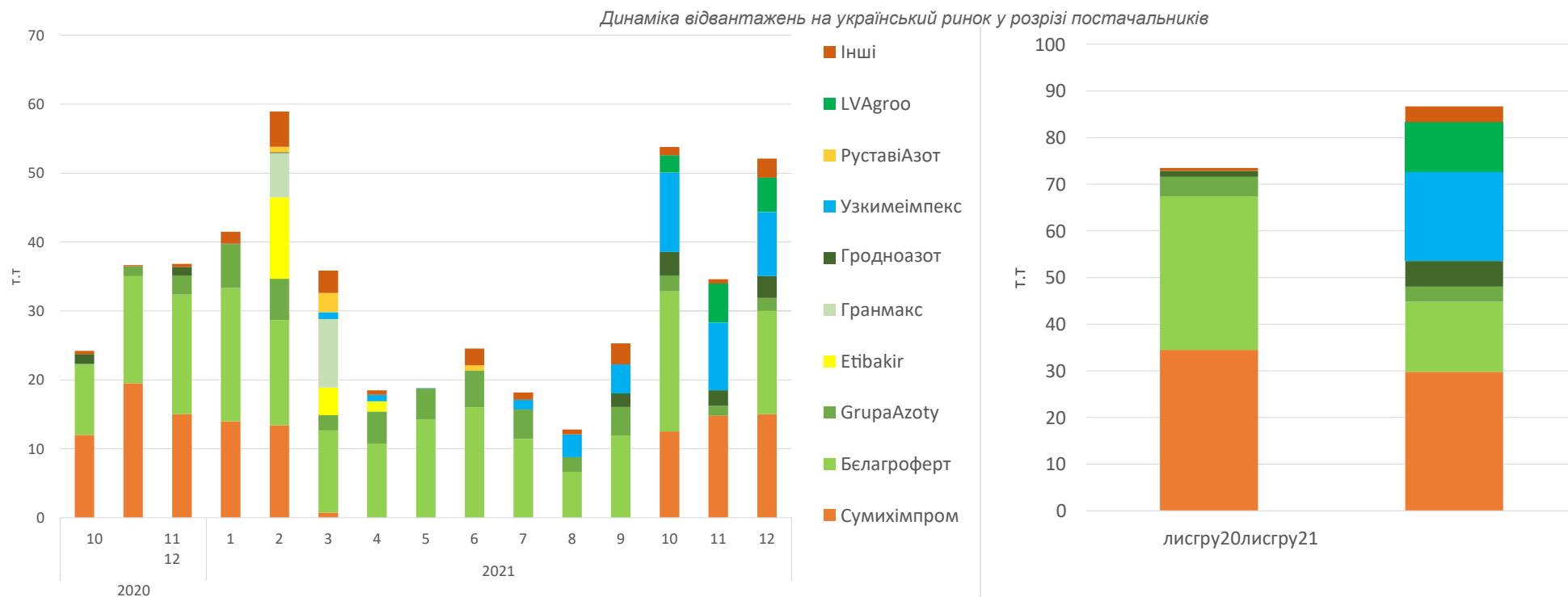
Частка сульфату амонію у структурі споживання азотних добрив в період весняного сезону складає 8%.

Ємність ринку у сезоні 20 21 року сягала 247 т.т, щона 48% перевищує аналогічний показник попереднього періоду.

У листопаді грудні цього року на внутрішній ринок було поставлено 86,7 т.т., щона 18% більше за аппп.

аппп – аналогічний показник попереднього періоду  
весняний сезон 20-21 року – листопад 20-травень 21

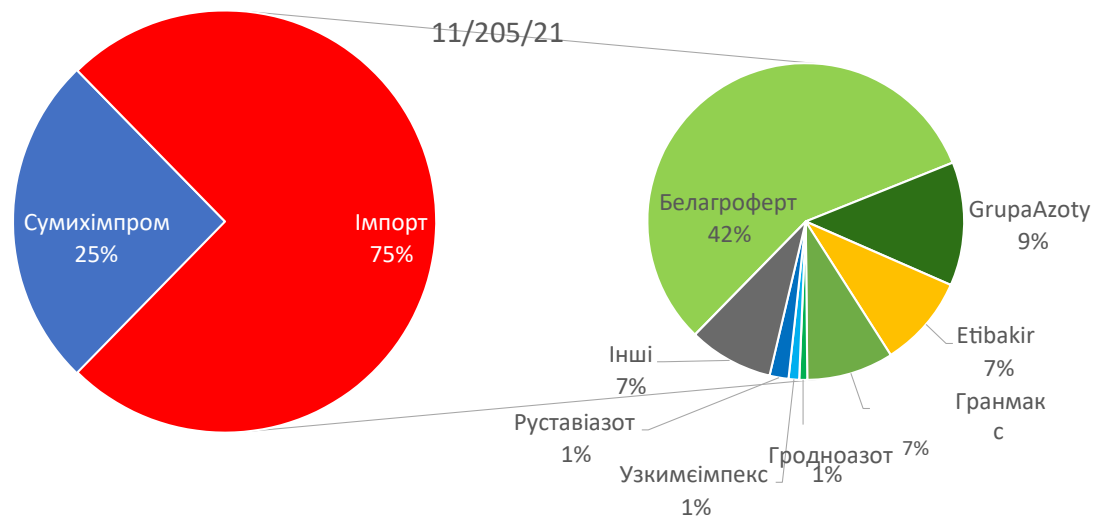
\* – гранульований, капролактамовий та хімічний



У листопаді грудні основними постачальниками сульфату амонію на ринок були Сумихімпром, Узкимеімпекс та Белагроферт.

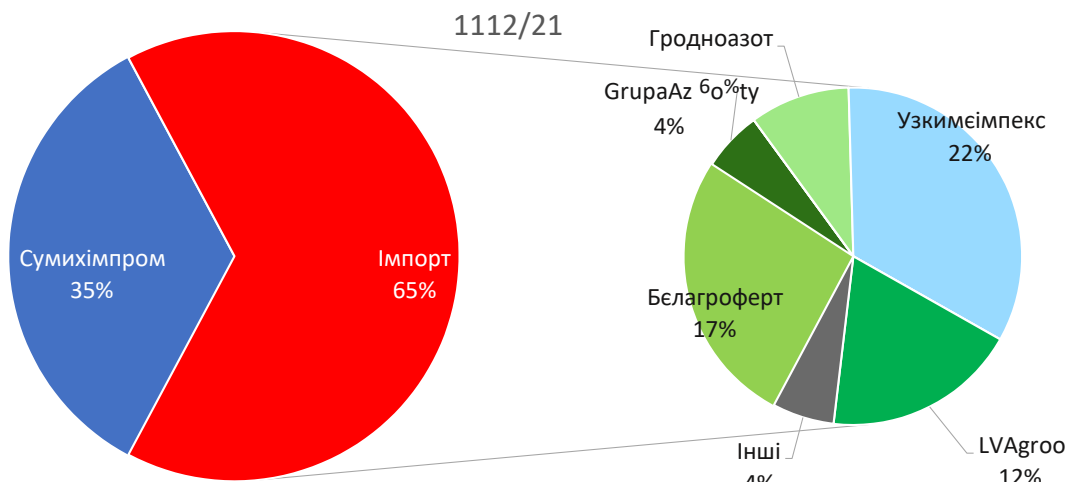
Порівняно з минулим періодом, у листопаді грудні об'єм поставок українського продукту зменшився на 14%, а білоруського продукту – на 55%. Натомість зазначимо появу у доповіді значної кількості узбекистанського та латвійського продукту.





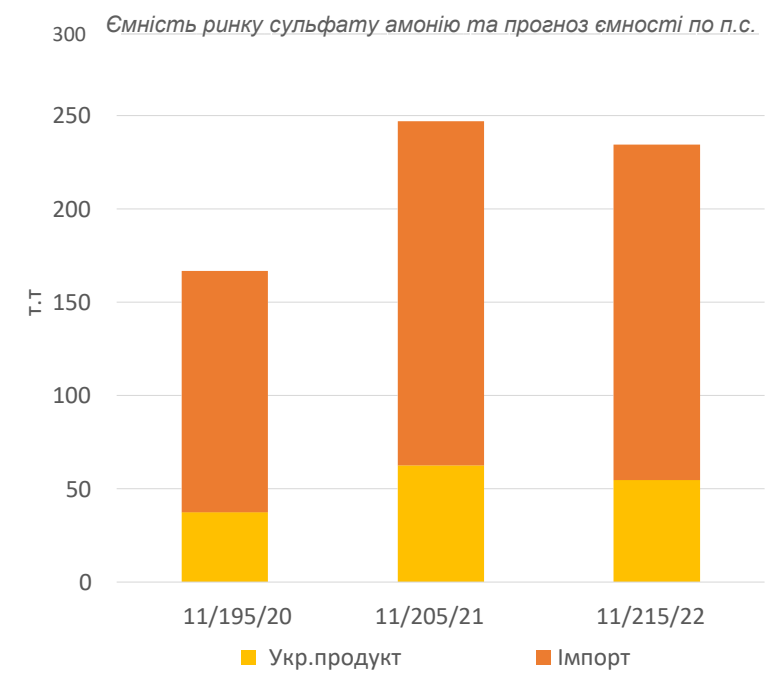
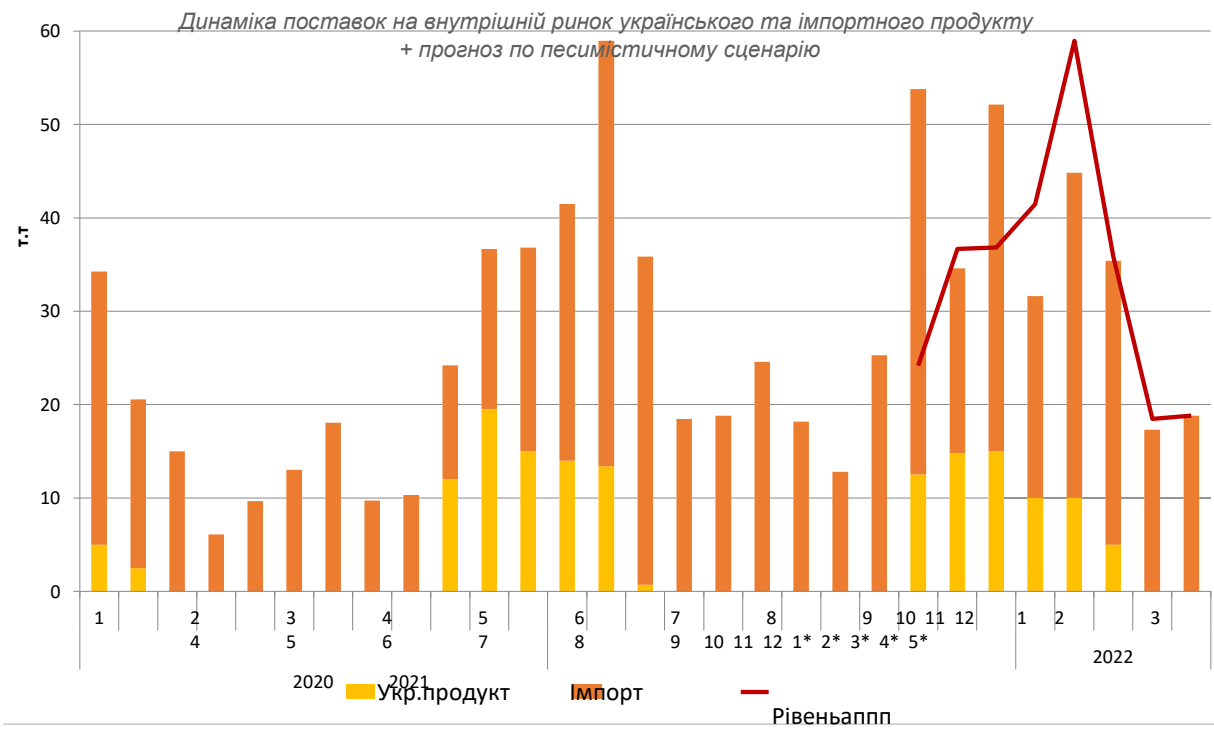
Частка імпорту у ємності ринку в період минулого сезону займала 75%. На початку поточного сезону частка імпорту займає 65%.

Білоруський постачальник планує залишити об'єм поставок на рівні минулого сезону; Європейські постачальники вимушено скоротять об'єм поставок мінімум на 25%; Об'єм сульфату Узбекистану планується значним, але з наближенням внутрішнього сезону експортні програми в цій країні традиційно значно скорочуються; Об'єм із європейського напрямку залишаться значно скороченими; Турецький сульфат на сьогоднішній день недоступний.



\* - гранульований, капролактамовий та хімічний

Песимістичний прогноз розвитку ринку сульфату амонію\*



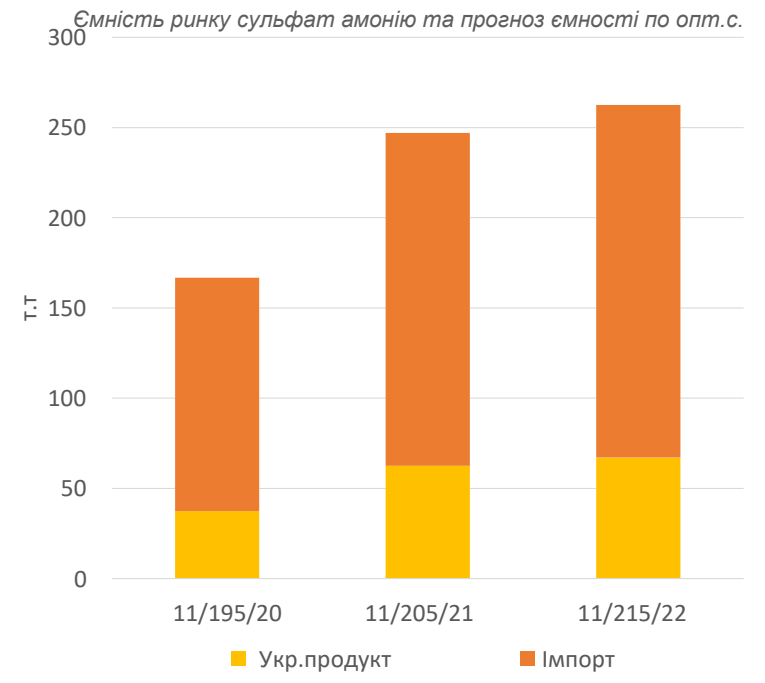
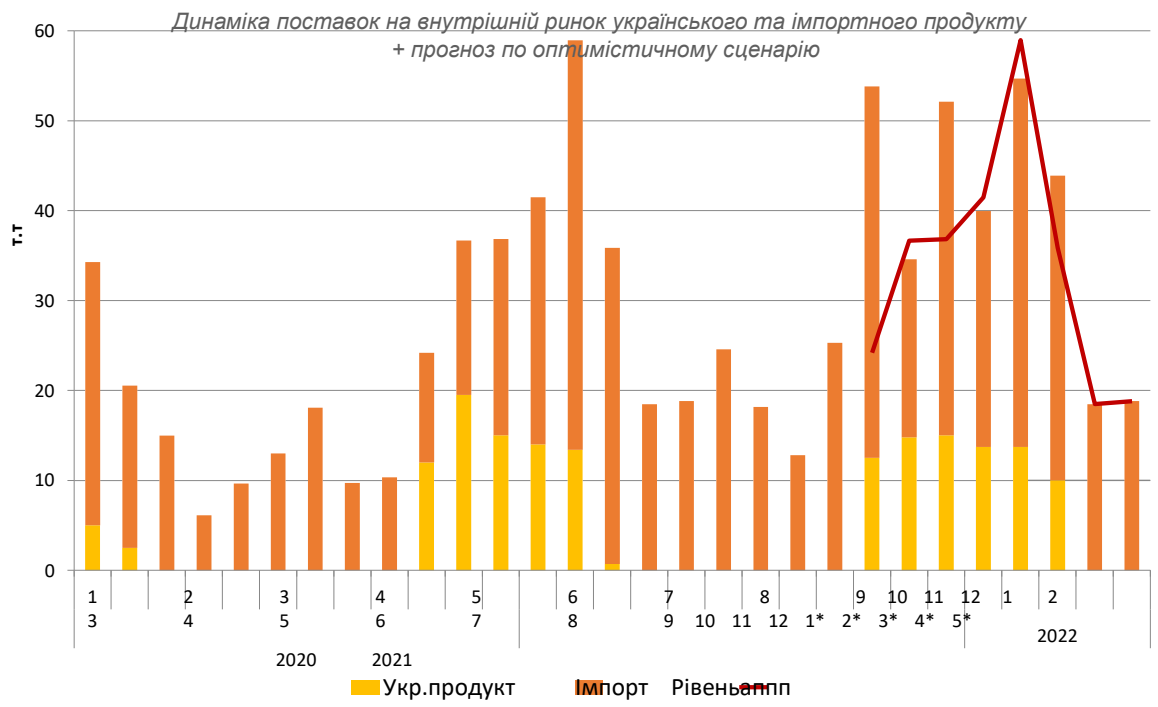
Скорегований прогноз ємності сектору сульфату амонію\* у наступний сезон за песимістичним сценарієм становитиме 234,6 т.т, що на 5% менше порівнянні з аппп.

Згідно прогнозу об'єм поставок українського сульфату амонію\* зменшиться на 12%, до 54,8 т.т. Об'єм імпорту зменшиться на 3% до 179,8 т.т.

аппп – аналогічний показник попереднього періоду  
наступний сезон – листопад 21-травень 22

\* – гранульований, капролактамовий та хімічний

Оптимістичний прогноз розвитку ринку сульфат амонію\*



Скорегований прогноз ємності сектору сульфату амонію\* у наступний сезон за оптимістичним сценарієм становитиме 262,5 т.т, що на 6% більше до апп.  
Згідно прогнозу, об'єм поставок українського сульфату амонію\* збільшиться на 7%, – до 67,2 т.т.  
Об'єм імпорту збільшиться на 6% – до 195,3 т.т.

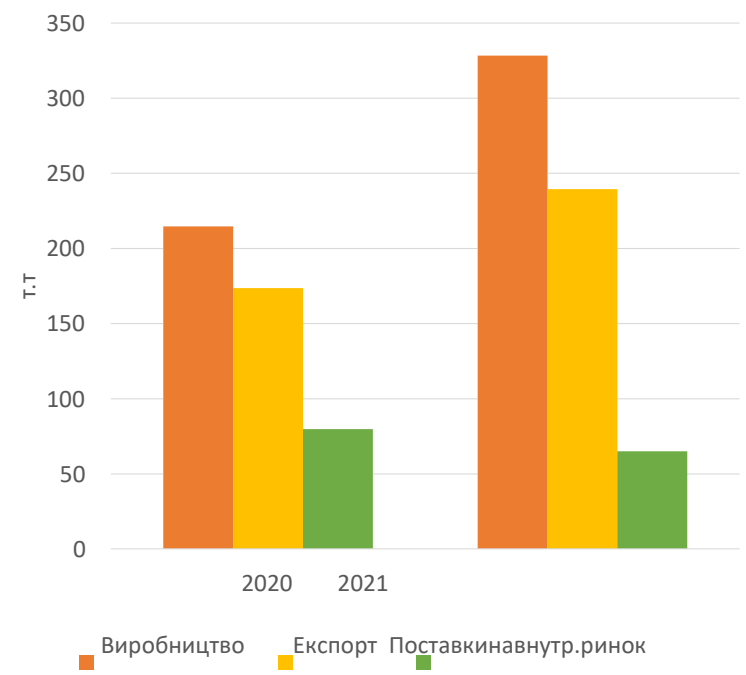
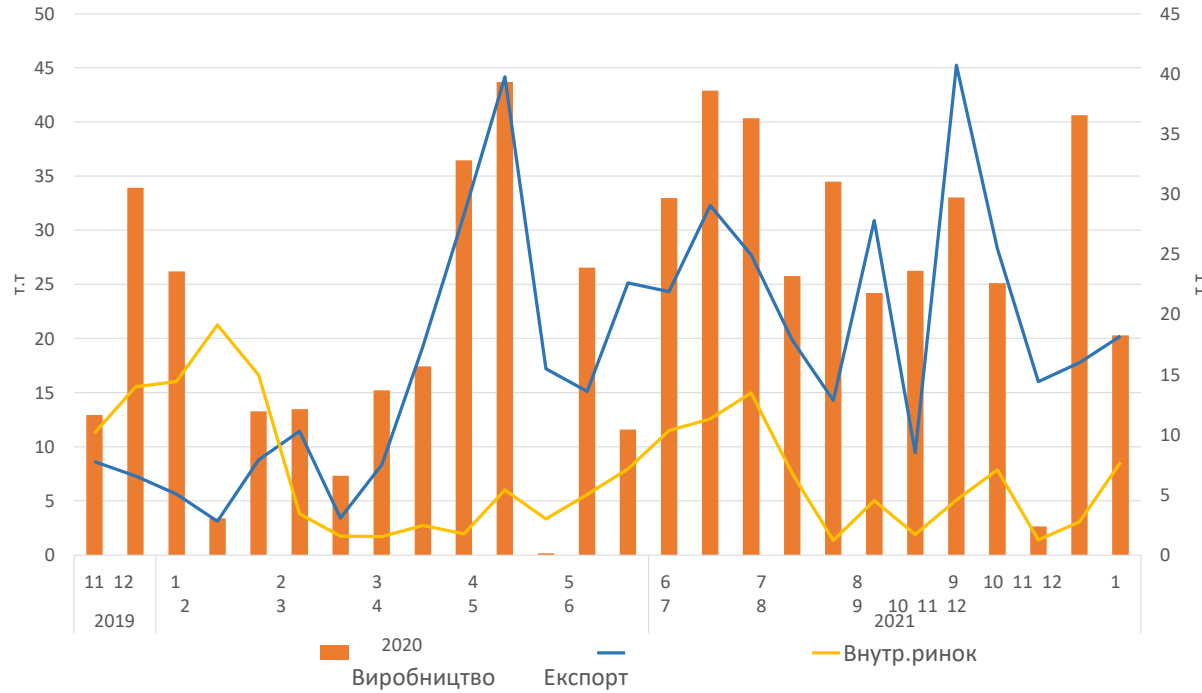
апп – аналогічний показник попереднього періоду  
наступний сезон – листопад 21 – травень 22

\* – гранульований, капролактамовий та хімічний



# Департамент аграрної політики, продовольства та земельних відносин Одеської обласної державної адміністрації

ВАС / Виробництво, експорт, поставки на внутр. ринок



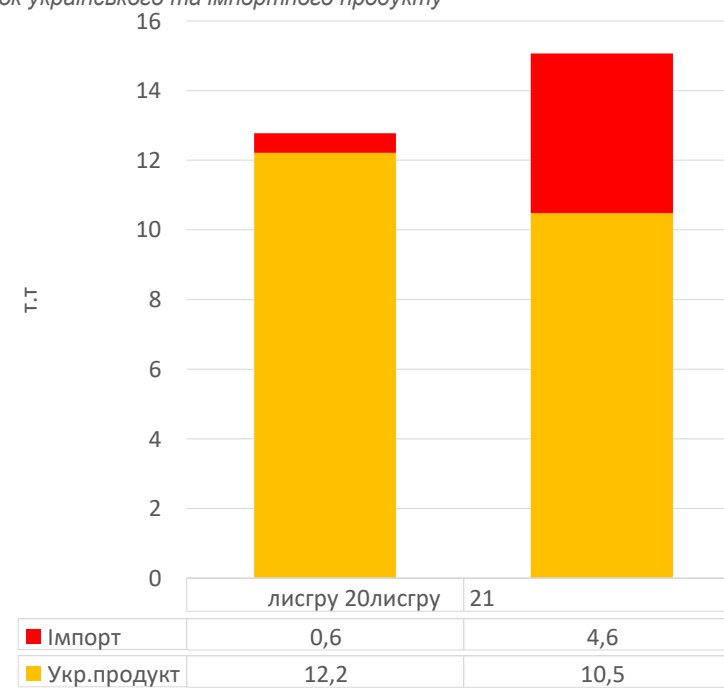
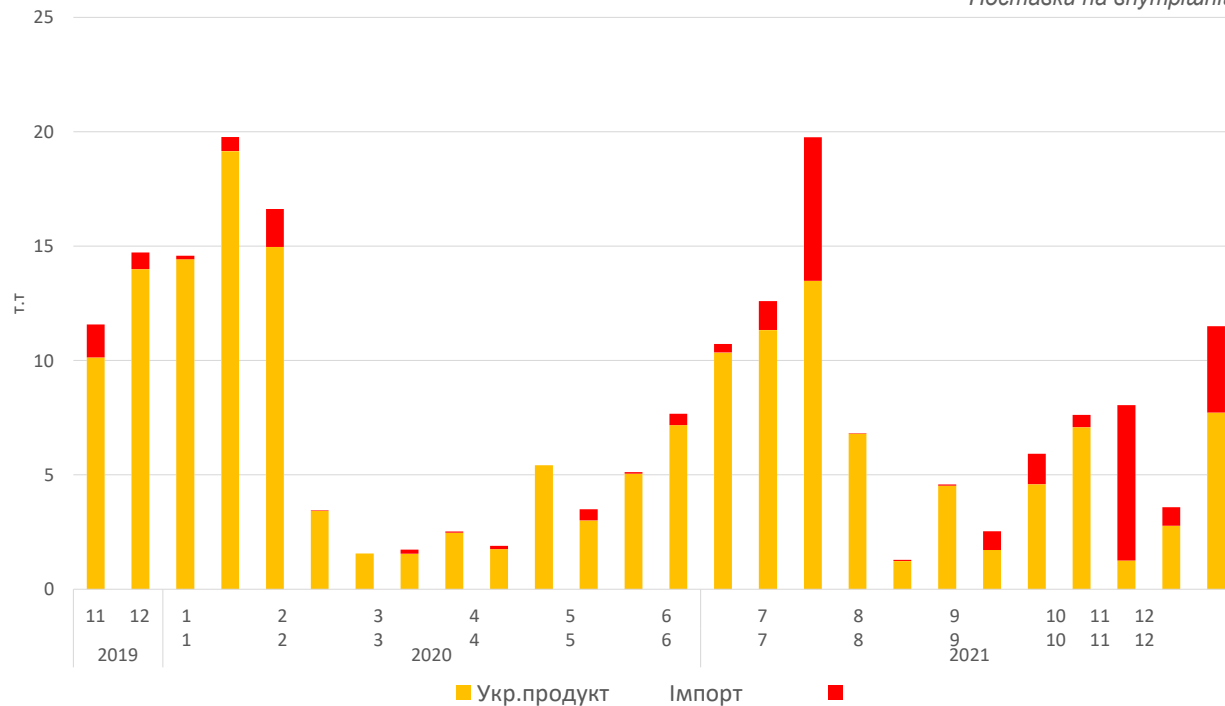
Частка ВАС у структурі споживання азотних добрив в період весняного сезону складає 2%.

Рівень виробництва ВАС, перш за все, визначає експортна програма.

За підсумками 2021 року об'єм експорту склав 257,7 т.т., щона 48% більше, ніж у аппп, а об'єм поставок на внутрішній ринок знизився на 9%, – до 72,8 т.т. При цьому, об'єм виробництва зріс на 62%, – до 348,7 т.т.

*аппп – аналогічний показник попереднього періоду  
весняний сезон 20-21 року – листопад 20-травень 21*

Поставки на внутрішній ринок українського та імпортного продукту

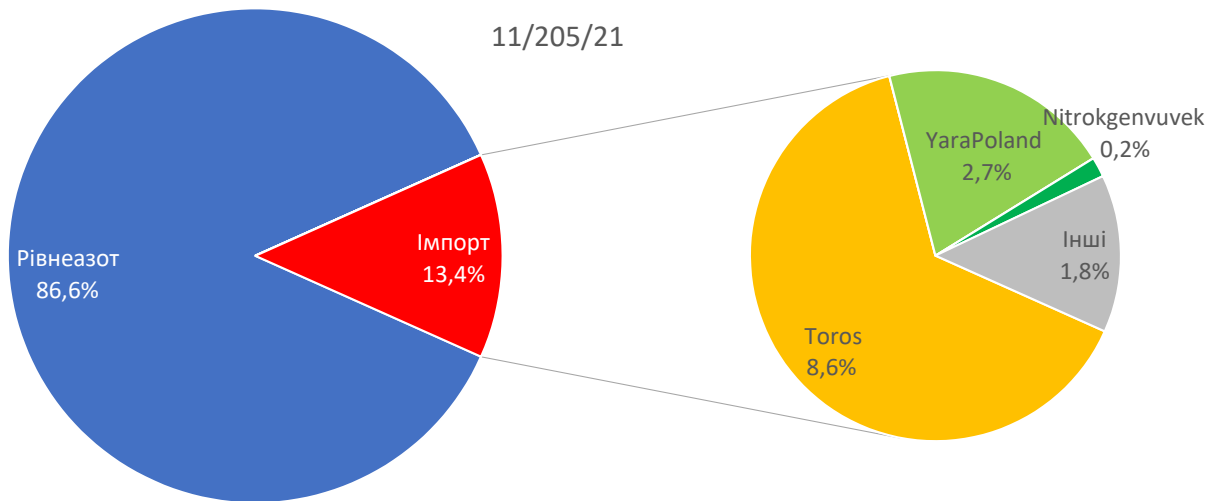


Ємність ринку у весняному сезоні 2021 року становила 63,9 т.т, що на 22% менше аналогічного показника попереднього періоду.

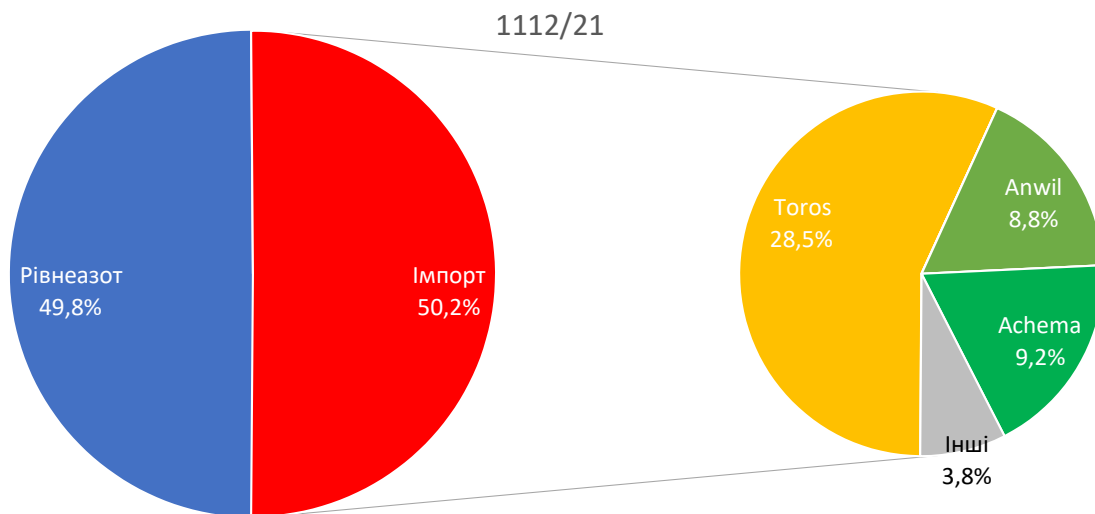
У листопаді грудні мбачимо значний об'єм імпортного продукту. Разом із турецьким продуктом, який був завезений у жовтні під потреби весняного сезону, об'єм імпорту вже перевищує об'єм минулого сезону.

*аппп – аналогічний показник попереднього періоду  
весняний сезон 20-21 року – листопад 20-травень 21*

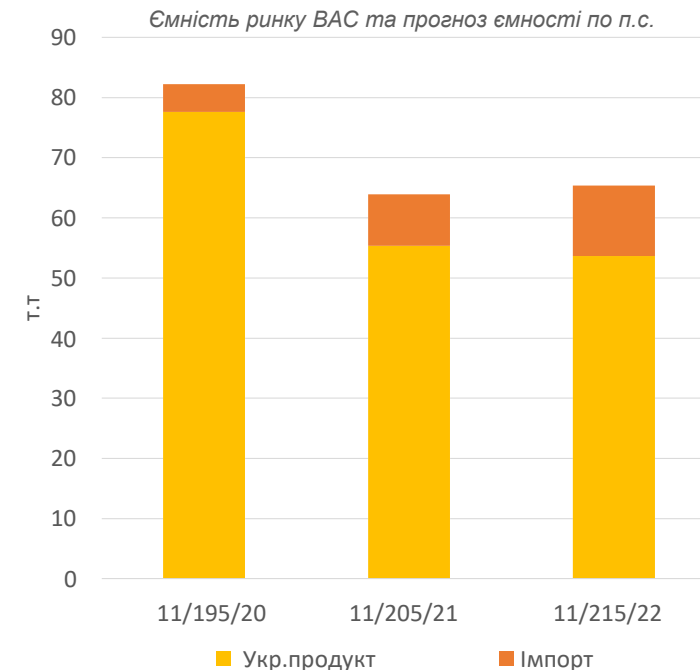
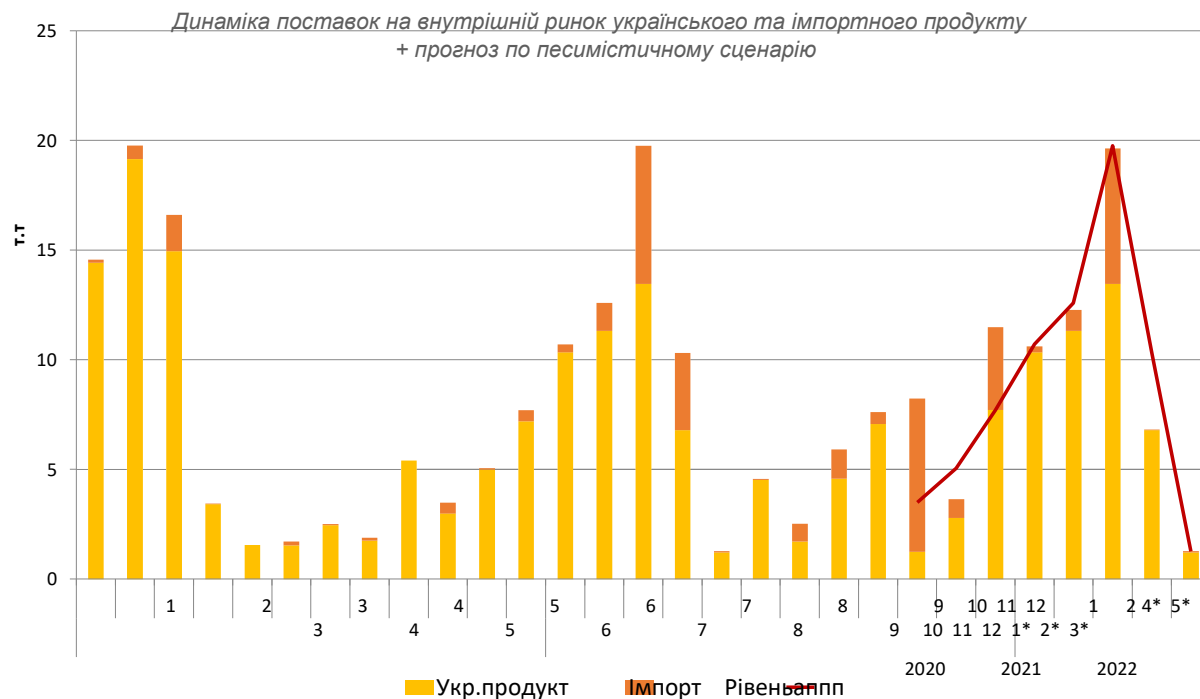
ВАС / Структура поставальників



Частка імпорту у ємності ринку у минулий сезон займала 13%.  
На початку поточного сезону частка імпорту займає 50%.



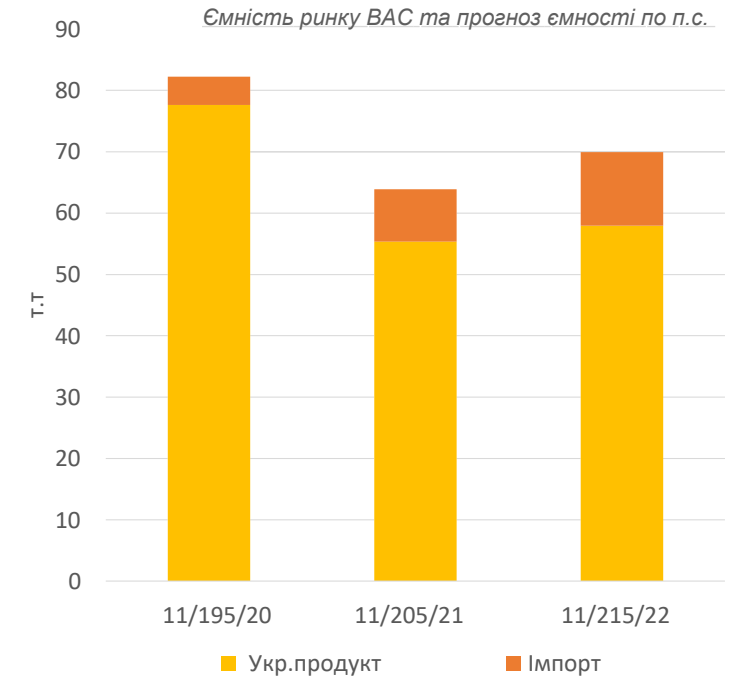
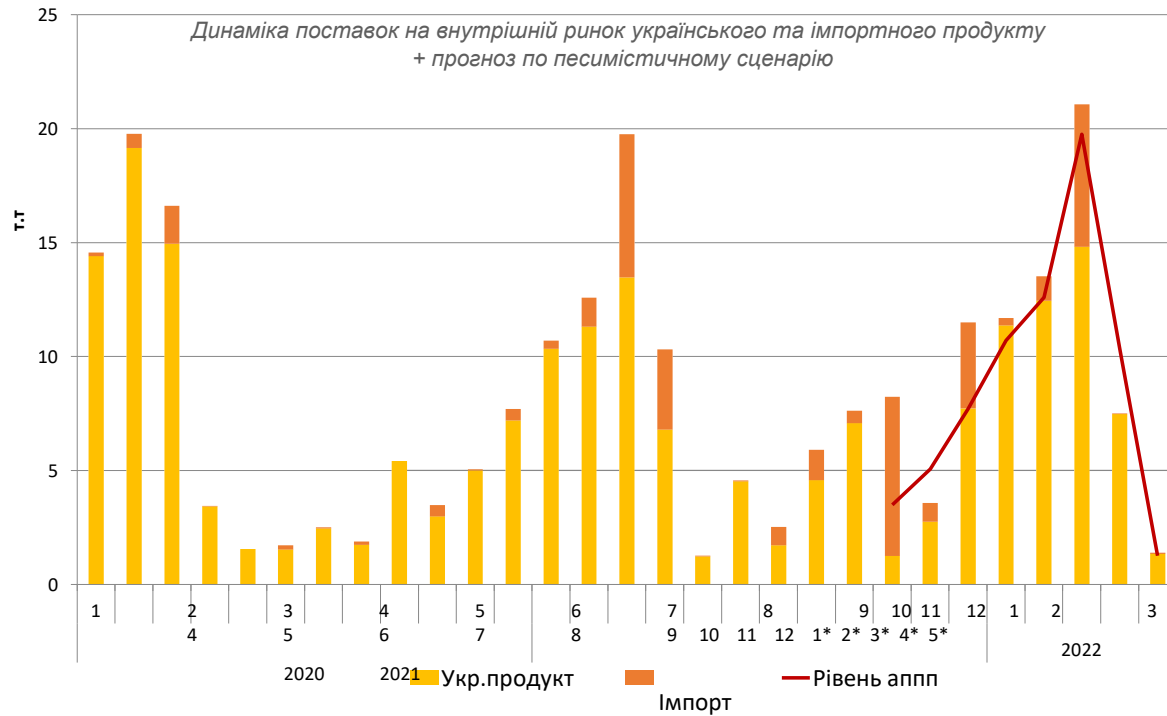
Песимістичний прогноз розвитку ринку ВАС



Скорегований прогноз ємності сектору ВАС у наступний сезон за песимістичним сценарієм становитиме 65,4 т.т, що на 2% більше в порівнянні з апп.

Згідно прогнозу, об'єм поставок українського ВАС зменшиться на 3%, до 53,6 т.т. Об'єм імпорту збільшиться на 37% до 11,7 т.т.

апп – аналогічний показник попереднього періоду  
наступний сезон – листопад 2021 – квітень 2022

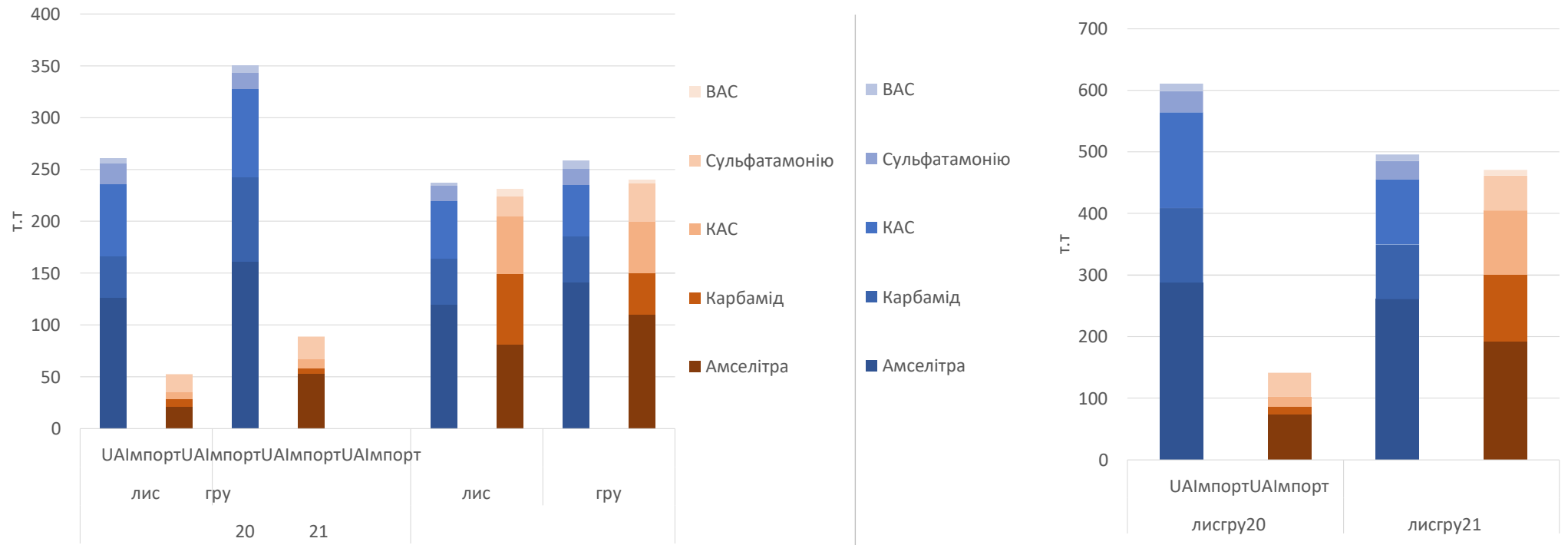


Скорегований прогноз ємності сектору ВАС на наступний сезон за оптимістичним сценарієм становитиме 69,9 т.т, щона 9% більше від апп.  
Згідно прогнозу об'єм поставок українського ВАС збільшиться на 5%, – до 57,9 т.т.  
Об'єм імпорту збільшиться на 11% – до 12 т.т.

апп – аналогічний показник попереднього періоду  
наступний сезон – листопад 2021-квітень 2022



листопад-грудень



Таким чином, об'єм поставок азотних добрив у листопаді та грудні становив 966,6 т.т., що на 28% більше за апп.

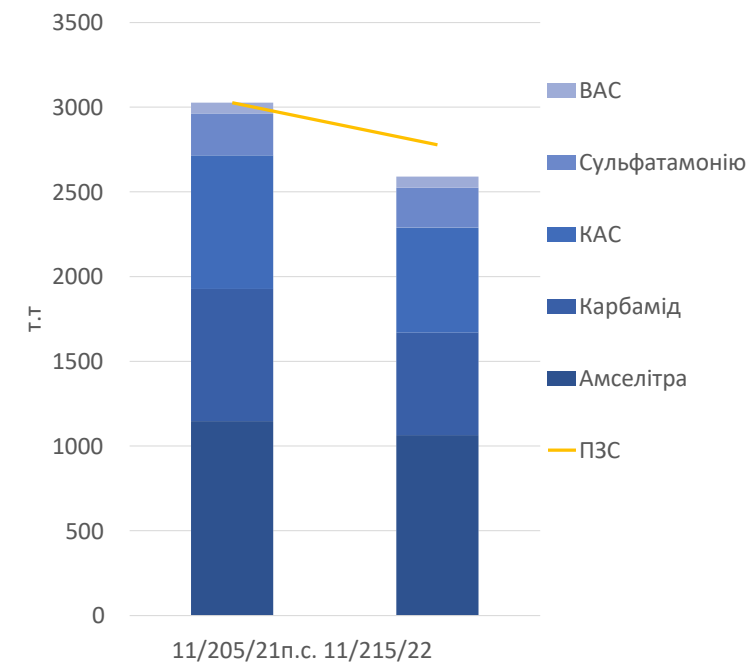
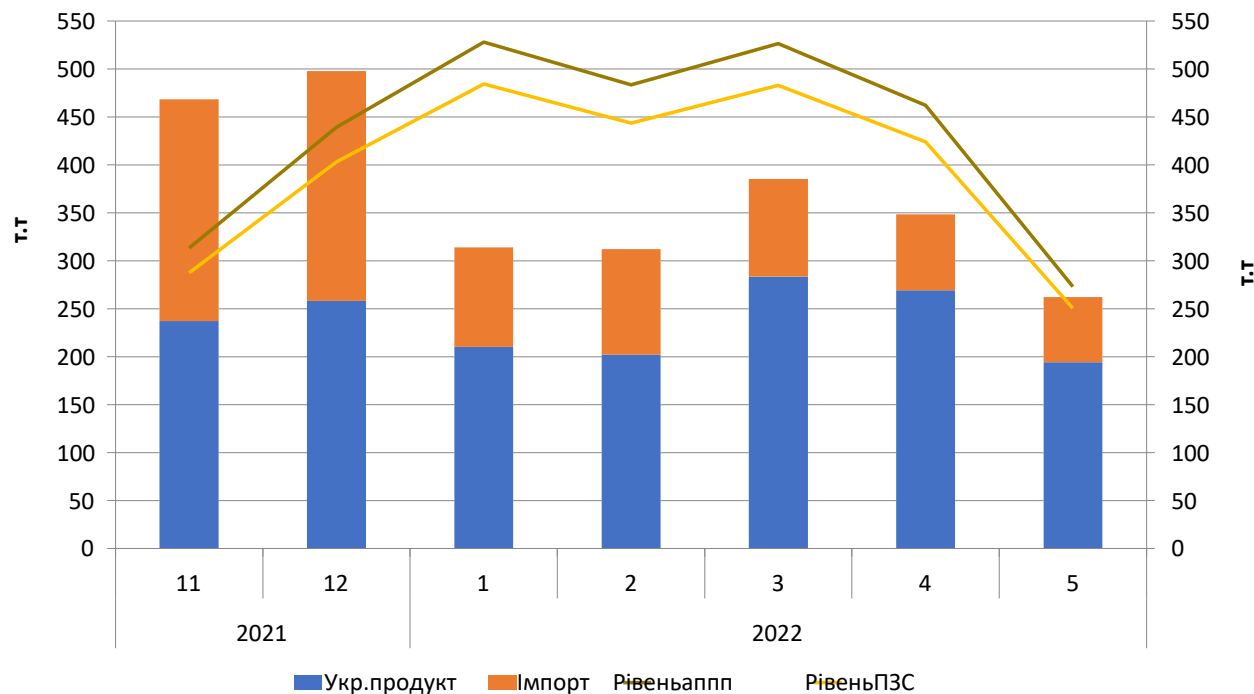
При цьому, об'єм відвантаження українського продукту булониччя на 19% відношення до апп, тоді як об'єм імпорту зріс у 3,3 рази.



### Макрофактори:

- Зріст цін на сировину для виробництва добрив: аміак, фосфорити, сірка, кислоти
- Зріст фрахтових котирувань та регіональних цін на логістичні послуги
- Різкий зріст цін на газ та інші складові
- Зменшення вільних об'ємів на світовому ринку
- Введення експортних квот в РФ та Туреччин
- Європейські санкції щодо Білорусії
- Оцінка УКАБ та ВАР щодо рівня зниження попиту у період наступного сезону складає 9% від ємності ринку сезону 20 21р.





Таким чином, загальний об'єм дефіциту пропозиції згідно песимістичного сценарію може сягнути **440 450 т.т.** або **14%** від ємності ринку у весняний сезон 2021 року.

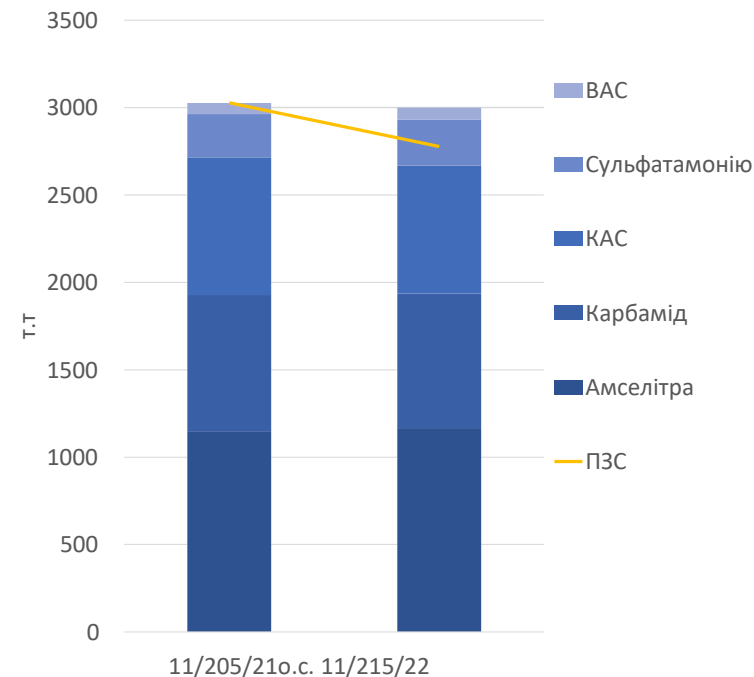
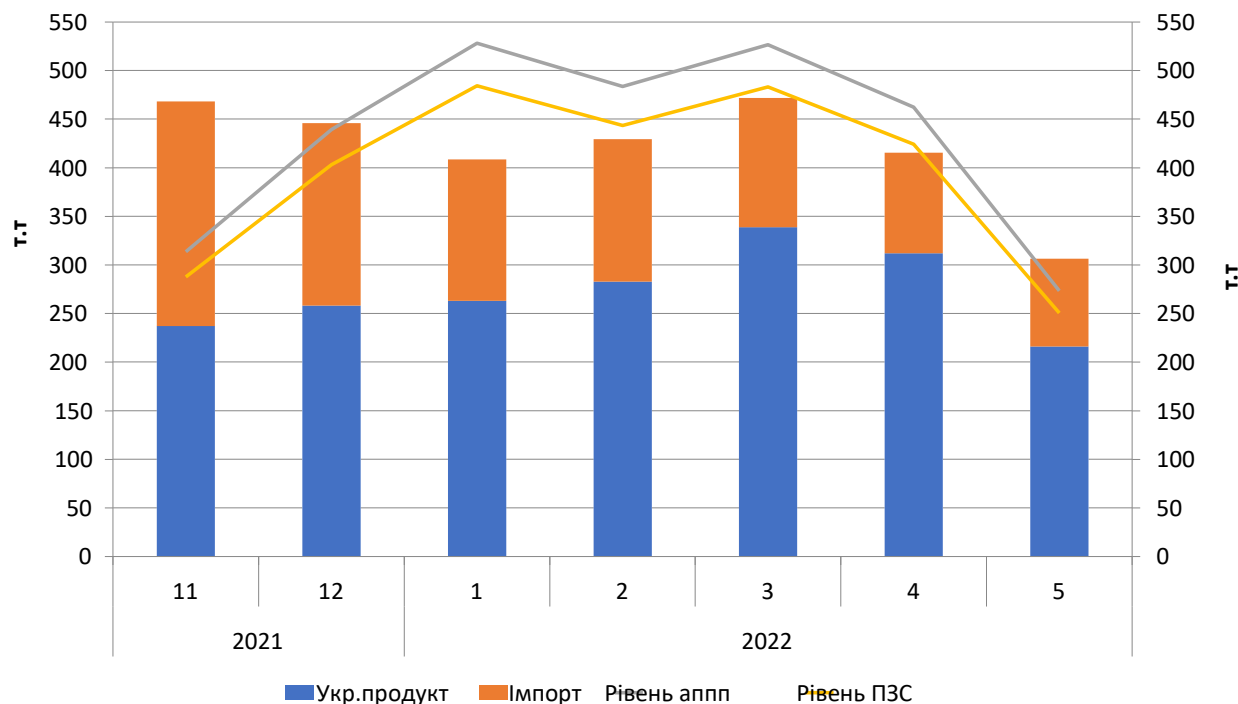
Враховуючи ПЗС у **9%**, за песимістичним сценарієм, об'єм дефіциту пропозиції може становити **180 200 т.т.**, або **7%** від ємності ринку у весняний сезон 2021 року.

апп – аналогічний показник попереднього періоду наступний сезон – листопад 2021 – квітень 2022  
ПЗС – оціночний показник зміни споживання азотних добрив у наступний сезон відносно минулого



# Департамент аграрної політики, продовольства та земельних відносин Одеської обласної державної адміністрації

Оптимістичний прогноз розвитку ринку ВАС



Таким чином, **загальний об'єм дефіциту пропозиції** згідно оптимістичного сценарію може сягнути **30 50 т.т.** або **1 2%** від ємності ринку у весняний сезон 20 21 року.

**Враховуючи ПЗС у 9%**, за оптимістичним сценарієм, **об'єм профіциту пропозиції** може становити **200 220 т.т.**, або **8%** від ємності ринку у весняний сезон 20 21 року.

*аппп – аналогічний показник попереднього періоду наступний сезон – листопад 2021 – квітень 2022  
ПЗС – оціночний показник зміни споживання азотних добрив у наступний сезон відносно минулого*



# Департамент аграрної політики, продовольства та земельних відносин Одеської обласної державної адміністрації

Песимістичний сценарій, -

| <i>т.т.</i>   | укр.<br>продукт | Δ до<br>аппп | Імпорт     | Δ до<br>аппп | Σ           | Δ до<br>аппп /+ | % з ПЗС /+ з ПЗС |
|---------------|-----------------|--------------|------------|--------------|-------------|-----------------|------------------|
| Амселітра     | 742,7           | 81%          | 321,1      | 137%         | 1063,8      | 93%80100        | 101% 1020        |
| Карбамід      | 412,4           | 56%          | 194        | 460%         | 606,3       | 78%170180       | 85%100110        |
| КАС           | 392,5           | 56%          | 227,4      | 247%         | 619,8       | 79%160170       | 86%100110        |
| Сульфатамонію | 54,8            | 88%          | 179,8      | 97%          | 234,6       | 95%1020         | 104% 515         |
| ВАС           | 53,6            | 97%          | 11,7       | 137%         | 65,4        | 102% 24         | 111% 58          |
| <b>Σ</b>      | <b>1656</b>     | <b>67%</b>   | <b>934</b> | <b>166%</b>  | <b>2590</b> | <b>86%≈ 440</b> | <b>88%≈ 190</b>  |

Оптимістичний сценарій, +

| <i>т.т.</i>   | укр.<br>продукт | Δ до<br>аппп | Імпорт      | Δ до<br>аппп | Σ           | Δ до<br>аппп /+ | % з ПЗС /+ з ПЗС |
|---------------|-----------------|--------------|-------------|--------------|-------------|-----------------|------------------|
| Амселітра     | 819,8           | 90%          | 347,1       | 148%         | 1167        | 102% 20 30      | 105% 110120      |
| Карбамід      | 525,3           | 71%          | 243,5       | 578%         | 768,8       | 99%10           | 109% 5060        |
| КАС           | 439,1           | 63%          | 291,7       | 317%         | 730,8       | 93%5060         | 101% 510         |
| Сульфатамонію | 67,2            | 107%         | 195,3       | 106%         | 262,5       | 106% 1020       | 108% 3040        |
| ВАС           | 57,95           | 105%         | 11,98       | 140%         | 69,93       | 109% 510        | 115% 1015        |
| <b>Σ</b>      | <b>1909</b>     | <b>77%</b>   | <b>1090</b> | <b>194%</b>  | <b>2999</b> | <b>99%≈ 30</b>  | <b>106%≈150</b>  |

аппп—аналогічний показник попереднього періоду

-/+—дефіцит або профіцит пропозиції

ПЗС—оціночний показник зміни споживання азотних добрив у наступний сезон відносно минулого сезону

Ринкові маркери невідомої сили

